Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1923 шера денз ● ШОАТТА, 14 ФЕВРАЛЬ, 1981 ШУ. ● № 19 (6309). ● Мах 2 кепик.

Съезда сийна

КПСС XXVI съезда накъайодаш тІаийна социалистически декхараш коллективо сийлениа кхоачашдьл. Цу юкъа 103 эзар сома продукци арахеца езаш хиннача, арахийцар 118 эзар сома я.

Потребителашта дІалхийтай лакха дикал йолча продукце ткъо совгІа состав. Январь бетта заданеш кхоачашъеча доккха гІо даьд Къулбаседа-Кавказски машинашъна Грозненски отделение болхлоша. Цар гоа еш шоай ханнахь вагонаш хьаухийтар продукци тІайотта. Цу балха тІа белгальнъар Карабулакерча Х. М. Гиреева кулгалдеча служба коллектив.

Парте XXVI съезда сийлеица накъабахара тІехьа йоаржаьча социалистически яхье котало яккхарах белгалбаха безаш ба Хашагульгов Тухана кулгалдеча смена болхлой: дробильщикаш Х. Евлоев, С. Мержоев, Ш. Оздоев, диспетчераш П. Фабрина, Л. Лязунова, слесараш З. Кодзоев, А. Боков, бульдозеристаш Б. Оскапов, В. Сергин, Н. Аминов, кхыбараш.

Производстве хьалхалаттараш хІара денна дукхагІа хулаш боагІа. Производство дегІайоалаеча доккха даькъа лоац инженерно-технически болхлоша. Б. З. Долакова, В. Н. Мартыненкос, В. Морева, К. Евлоева завода низалаш гІуми жагІеи арахецари алсамдаккхара тІаерзаюь массехк рационализаторски предложени еннай. Уж предложенеш балха юкъейихьаро укх тІехьарча беттаниа кходайтад дукха рузкъа.

ХІанз завод лерра гІа болх беш я. ГІишлон материалаш арахецилген уж дІакхухьийтилген толаме дел.

И. СЕМЕСИНОВ,
рудай йоаца гІишлон материалаш йоахачеи чакхйоахачен Карабулакски завода директора заместитель.

Я Х Ь Е КОТБАЬННАРАШЦА НИЙСЛЕ

Традиця я кхина дІаэттад хІара шу долалуча хана дІадахача шера леладьча социалистически яхье шоай хьинарсча къахьегамца, болх творчески лелабирца котало яьккхача, кхычарна хьокхам беннача дІераш вайна йовзилга.

Укх деношка кепатеха арабаьннаб союзнии автономии республикаша, крайша, областаша, городаша, автономни округаша, городскойи юртийи райошна, объединеней, предприятей, организацей, колхозий, совхозий коллективаша производства эффективности балха дикали айпра, 1980 шера а иттлагІча пятилетке а СССР экономически, социальни дегІайоалалра Паччахьалкхен план толаме кхоачашъяра тІехьа леладьча социалистически яхье котбаьннарашта КПСС Центральни Комитета, СССР Министрий Совета, Профессиональни Союзий Еррига союзии Центральни Совета, ВЛКСМ Центральни Комитета карара каро тела ЦІе байракхаш ялара бола сонам.

Яхье котъяьннарашта юкъе я вай республика, Ачхой-Мартановски, Грозненски районаш, Шелковской районера Къахьегама Цеча Байракха орден лелаю «Путь к коммунизму» яха колхоз, Ачхой-Мартановски районера «Новосельский» совхоз, гІишлошъеча Нохч-ГІалгІай управлене № 7 йола гІишлой монтажни управлени.

Из толам баьккхаб партийни организацеша, советски, профсоюзни, комсомольски органаша нихаюкъе боккха организаторски политически болх бар бахьан долаш. ХІанз котъяьннача районашта, коллективашта дІателаш я царна хьожаь карара кара тела ЦІе байракхаш. Даьхен из доккха совгІат дІаэцаш цар дег тІара баркал йоах КПСС Центральни Комитета, Советски правительствана шоай къахьегама селла бекхха мах барах. Цунца цхьана дош лу 1981 шера а цхьайтталагІча пятилетке а пакхаш кхоачаш а тІехкхочаш а е, КПСС XXVI съезда баха ма боагІара накъьбаха.

Котбаьннарашца нийсъялар, цар йІахьий опыт хьаІомаяр, балха юкъехийтар — из да хІанз хІара къахьегача коллективо шийна хьалхашка оттаде доагІа боккхача лоархІаме а бехктохаме а декхар. «Хьалха латта опыт юкъейоалаяр, — белгалду Леонид Ильич Брежнева, — хила а хиннад, да а да вай кулгалдеча кадрай, партийни комитетий, профсоюзни комсомольски организацей, социалистически яхье дакъа мел лоацарий эггара хьалхара декхар, социалистически хьисапе боахам лелабара лоархІамегІарча довкъоех цаІ». Дувцар селех латт аьлча, из латт массанахьа а кІоаргга а балха итогашка хьажа дезаш хиларах, из да социалистически яхь лелаеига дІахо тоаде а цох хьаьхур дукхагІа хулийтилга Іалашде а деза кхилга.

Хоаш ма дий, хьалаш цхьатарра доллаше а, вІашн улла-уллув ухкаше а хьокхамаш бе-бе, цаІаш хьалха боалаш вожаш тІехьабусаш моттигаш хІанз а нийслуга.

Укх шера январь бетта итогаша хьагойтачох, шоай торонех бизза пайда ца эцаш, дерттІа социалистически яхь вІаштІехьа ца йоаккхаш болх баьб Ермоловски леспромхозе, кхачаи промышленноста предприятешка. Моттигаш я къахьегама овсарле лохъялийта. Дика вІаштІехьдаьккхадац номенклатурагІа хІамаш арахецилга, договорагІа доле декхараш кхоачашделга.

Ер шу — КПСС XXVI съезда шу да. Дукхача къахьегача коллективаша тІагІертта къахьега шу да вьина дІакхайкадьд из. Иштта хилча бакъахьа да массанахьа а.

Яхь шерагІа йоаржаяр цук лоархІам айбар — из да эггара хьалхарча аргІанна хьалха латтача коллективай опыт дІайовзийтара а балха юкъейоаланра а керда формаш леха езилга. ХІьата хьалхалаттарий адресаш долаш да, гаьна а доацаш.

ЦхьайтталагІча пятилетке вай республике тешеме дІаболабьаь шийна шу. Январь бетта итогаша тешал деича тайпара, массанахьа а йолаш я хІанз а гучаяхаза, пайда эцаза йола торонаш. Партийни организацей декхар да хІара къахьегача коллективоше тІаийца социалистически декхар толаме кхоачашделга, КПСС XXVI съезда деха ма доагІара накъагІолла Іалашдар.

ХІара къахьегама ди берзате хилийтар, селхан баьчул дикагІа тахан, тахан баьчул дикагІа кхоана болх бар Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой декале девиз а хинна дІаотта деза.

Республикана КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦІе байракх яларо, Коммунистически парте а Советски правительства а хІара денна вай йовкхо яро дІадех байгара иштта къахьегилга.

УКХ ШЕРА 12 ФЕВРАЛЕ ШУРИЙ ФЕРМАША БАЬЧА БАЛХА ХЬОКХАМАШ ГОЙТАШ ЙОЛА СВОДКА

Районаш	ХІара Іаттагаца дийнахьа яьккхар (кгр)	
	1980 шера 12 февралe	1981 шера 12 февралe
Ачхой-Мартановски	4,3	4,6
Грозненски	4,9	4,7
Гудермесски	5,3	5,3
Малгобекски	3,1	3,7
Надтеречни	2,9	3,4
Назрановски	4,8	1,9
Наурски	5,2	5,0
Сунженски	4,1	4,6
Урус-Мартановски	4,7	4,0
Шалински	4,2	4,5
Шелковской	5,7	6,2
Республике гІолла	4,6	4,7

КПСС XXVI съезда накъадолхаш

ДОККХИЙ СОВГІАТАШ ДІАДЕННАД

ХЬИНАРЕ КЪАХЬИЙГАД

Самардийнахьа дукха нах гулбеннабар Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза клубе. Цига бар баьцидаарий кхашна къахьегараш, бешамаш лелараш. Торжественни моттиг а хинна совхоза коллектива дІаеннай КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦІе байракх. Из Даьхенна доккха совгІат вІаштта пхеззагІа лу совхоза коллектива.

Из доккха совгІат дІа а денна парте обкома секретара М. О. Бузуртанова КПСС обкома бюро, НГІАССР Лакхехьарча Совета Президиума, республика Министрий Совета цІерагІа даькъала йийцар Еррисоюзни социалистически яхье башха-дика толамаш даьха совхоза коллектив, цхьатталагІча пятилетке кхы а дикагІа къахьега аьттув балба аьлар.

ЦІе байракх хьаэцаш совхоза директора М. Х. Кагерманова баркал аьлар партена, правительствана шоай коллектива къахьегамах боккха мах барах. Цо дош делар тІехьа тІайоагІача хана шоай болхлоша, специалисташа кхы а толамегІа къахьегаргхилара тешам луш.

ДІаяхача пятилетка шерашка 29 эзар тонн баьцадаараш 16 эзар тонн соми дІабеннаб паччахьалкхенна. Кердача пятилетках 3000 тонн баьцадаарани 800 тонн соми дукхагІа а дІалургба Даьхенна.

Трибуна тІара къамаьлаш дир М. Тепсуркаева — баьцадаараш кхедеча бригада бригадира, З. Китаевас — профсоюза комитета председателя, Ленина орден лелеча болхлочо М. Гапаева. ХІьата М. Тепсуркаева предложени йоалайир цхьайтталагІча пятилетка заданеш кхаь шерен ийс беттен кхоачашъергІолаш керда декхар тІаэцара. Цо дош делар ший бригадо из декхар кхаь шера кхоачашдергда аьнна.

Дикача къахьегама совгІаташа накъаболх совхоза болхлой КПСС XXVI съезда.

СУРТА ТІА: Цеча байракха юкъе латт (аьрдехьара аьттехьа) Чигарбиева Кхокха — бригадир, Чигарбиев Махьмад — бригадир, Чапаева Медна — болхло, Тепсуркаев Мовза — бригадир, Муртазова Маруся — болхло, Джанхотов Ахьъяд — шофер.

М. МАЛУЕВА сурт.

Йоккха котало яккхарах

Шелковской района Дубовская яхача станице я Къахьегама Цеча Байракха орден лелаю «Путь к коммунизму» яха колхоз. Самардийнахьа доккха цІей денадар станице. Улицаш сийрдаьхаяр байракхашцен транспаранташцен. Хьахозар пандара ашараш. Дегаш гІоздаьннадар колхозхой.

ИттлагІча пятилетке доккхий толамаш дахарах Еррисоюзни социалистически яхье котъяьннарг а лаьрхІа КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦІе байракх еннай колхоза. Цул совгІа «ИттлагІча пятилетке лакха эффективности балха дикали бахьан» яха памятни знак а луш СССР ВДНХ Еррисоюзни сийлен Улга тІа а яьккхай. 12 феврале уж совгІаташ дІаделар.

Станицерча культура ЦІагІа торжественни собрани хьайийллар КПСС Шелковской района хьалхарча секретара В. Г. Табацковас. Цо дош лу Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета председатела М. А. Керимовна. Цо белгалдаьккхар орден лелаеча колхоза къахьегамхоша иттлагІча пятилетке боккха толам боаккхаш къахьийга хилар а хІьата юртбоахама производство дегІайоалаеча дика дакъа лацар а. Боахама къахьегамхоша шоай традици кхоачаш а еш инициатива дІайоланый дІахо кхы тІа хьайбай продукци дукхагІа яккхара а уж толаме Іаигара дахара а республике боахамашта юкъе социалистически яхь йоаржаеш.

НийслагІча пятилетка шерашка нийсдича иттлагІча пятилетка шерашка лаьттан продукци дукхагІа яьккхай 35 процент, дулх — 70, шура — 34 процент. Уж толамаш даьхад боахама материально-технически база дегІайоалалрах, прогрессивни методаш шерра юкъехувларах, шоай декхараш дага а доахкаш колхозхоша къахьийга хиларах.

КПСС обкома бюро, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума, республика Министрий Совета цІерагІа орден лелаеча колхоза коллектива баркал а оалаш дІахойодача хана кхы тІа керда толамаш дахар лоаш лоац баьккхар М. А. Керимова. ЧІоагІа деттаи тІоараш а долаш КПСС ЦК, СССР Министрий Совети, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦІе байракх дІалу цо колхоза викалашка.

Трибуна тІа воал дІадахача шера шоай районе яьржача яхье хьалхара моттиг яьккха комбайнер М. В. Дорофеев. Цун комбайна тІа 50 цІе седкъа боал — 50 эзар центнер ялат аьрдад цо иттлагІча пятилетка шерашка.

— Доккхал ду аз, — аьлар хьинаре къахьегача механизаторо. — колхозо даьхача толамашта юкъе сийна могача тайпара дакъа лаьца хиларах. Аз дош лу цхьайтталагІча пятилетке кхы а дикагІа къахьега.

Колхоза хьайбаш леладераша 1979 шера хІара Іаттагара 3000 килограмм шура яьккхар. ДІадахача 1980 шера 3184 килограмм яьккхай. Цар лерхІ укх шера 3300 килограмм шура яккха.

Трибуна тІара къамаьл деш я колхоза дикагІйола доярка Г. Черньшева. Цо шурий-товарни ферма болхлой тІахийхар тІа-тІа хьайбашкара хьайоаккха продукци дукхагІа а хулийташ беркате къахьегара.

Торжественни собране иштта къамаьлаш дир КПСС XXVI съезда делегат йолча колхоза председатела Г. Г. Феньевас, механизировании отряда начальника А. Ф. Латышева, № 2 йолча жа леладеча ферма заведующе А. Кульмурзаева.

Цар дега тІара баркал аьлар Коммунистически партена, Советски правительствана шоай коллектива къахьегама иштта боккха мах барах, дош делар цхьайтталагІча пятилетка хьалхарча шера шоеш тІаийца доккхий декхараш толаме кхоачашдергхиларах тешам луш.

«Путь к коммунизму» колхоза коллективо керда декхар тІаийцад 1981 шера иттлагІча пятилетка шерашка яьккхачул юртбоахама продукця 10—15 процент дукхагІа йоаккхаргъя яьна.

ДЕКХАРАШ ТІЕХКХОАЧАШДУ

«Старогрознефть» мехкдаьттеи гази йоаккхача управлене коллективо дош деннад укх шера 6300 тонн планал совгІа мехкдаьтта даккха, цу даькъе КПСС XXVI съезд хьаеллача денга 1000 тонн а доаккхаш.

Хьинар кхо ца деш къахьийгача мехкдаьттахоша январь бетта планал совгІа 1100 тонн мехкдаьтта даьккхад, хІьата планал совгІа маьхала даьккхача мехкдаьттах хинна пайда 23 эзар сом ба. Февраль бетта 650 тонн планал совгІа мехкдаьтта даккха лаьрхІача, 100 эзар тонн даьккхад бархІ дийнахьа, цу даькъе планал совгІа 200 тонн совгІа а доаккхаш.

Управленена чуйоагІача еррига цехаша, бригадаша мехкдаьтта даккхара планаш кхоачаш тІехкхоачашию. Бакъда, массарна юкъе белгалъяьна я коммунисташа Николай Иванович Сорокотягина, Валентин Александрович Демина кулгалду цехаш.

Шоай къахьегама толамаш мехкдаьттахоша хетаду кастта хьаеллача КПСС XXVI-ча съезда.

А. ТИЩЕНКО.

КХАШ ХЬАЬНДУ

Юртбоахама культурай хьункъам лаккхбар дукха чакхдоахача гІулакхашта юкъе лоархІаме моттиг дІалоац органически удобренешца лаьтта хьаьндаро. Из дика кхетаду республика кхаш леладечар. Укх шера январь бетта колхозийи совхозийи кхашка дІайнхьар 166 эзар тонн органически удобренеш. Массарел а дукхагІа — 29 эзар тонн уж дІайнхьай Сунженски района къахьегамхоша, Шелковской — 24, Ачхой-Мартановски — 23, Грозненски района юрта боахама болхлоша — 17 эзар тонн.

Цунца цхьана фермашка шортта Іалацаь йоллаше я, геттара кІезига лаьтта хьаьндаьд органически удобренешца Гудермесски, Надтеречни, Урус-Мартановски, Шалински районий колхозийи совхозийи болхлоша.

ГІаьхха хьувкъам тІакхегийт органически удобренеша хий дехкача лаьтта тайсача. Иштта долча лаьтта ехкар республика къахьегамхоша 74 эзар тонн органически удобренеш.

ШИН ФЕРМЕ—ТАЙП-ТАЙПАРА

Толамца чакхъяьккхар иттлагІа пятилетка Урус-Мартановски района «Гехинский» совхоза хьайбаш леладечар. Пятилетка тІехьарча шера планал совгІа ткъо килограмм шура яьккхар цар хІара кхоабача Іаттагара.

ХІьата а шоашта каргІдаьнначоа раьза бац совхоза хьайбай боахама болхлой, кулгалхой, специалисташ. ХІана аьлча, цхьайолча фермай коллективаша, дояркаша шура, дулх алсамдаккха йиш хулийташ йола дукха торонаш йнтар пайда ца эцаш. Из къаьгга гуш да совхоза толашагІа болча болхлой хьокхамашна хьежача. Масала, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутат, «Знак Почета» ордена кавалер йолча коммуниста Дудаева ПаьтІамата совхка план 1900 йолаш, 3401 килограмм шура яьккхар хІара кхоабача Іаттагара. Кхо эзар килограмм совгІа шура яьккхар совхоза дояркашта юкъе яржача яхье дІадахача шера йоллагІчен кхоалагІчен моттигашка болча Кантаева Маренеи Мамиева ТІаусен.

Уж кхоккхе доярка Магомедхаджиев Мохьмада кулгалдеча кхоалагІча фермера я. Юкъе иштта дика болхлой боллаше а шура яккхаран паччахьалкхенга йохкаран дІадахача шера планаш кхоачашъяьзар цу ферма коллективо, лакхе цІераш льхараша санна овсаре болх бе а, торонех пайда эца а кхыбола дояркаш оарцагІбаха ферма кулгалхой низ дІа ца кхачар бахьан долаш. Кхы тайпа сурт да коммуниста Бадалова Амната кулгалдеча цхьоалагІча ферме. Къьаст-къьастача дояркаша, масала, Юнусова Раьхьмата, Дохчуеава Себилас, Ганураева Саиитас, кхычар хІара кхоабача Іаттагара шура кІезигагІа яьхьаяле а бІарчача коллективо толамца кхоачашйир планаш. Шера план 446 йолаш, 501 тонн шура дІаелар цо Даьхенна. Иштта овсаре къахьегарах совхка республика фермашта юкъе яьржача яхье итогашка а хьежа республикански газеташ тІа чІоагІдаьча Сийлен улга тІа яьккхар из коллектив.

Мишта вІаштІехьа доал иштта болх бе?

Цу хаттара жоп луш Бадалова Амната дувц:

— Хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдеш къахьега вІаштІехьдоалийт коллективе барт, цхьоагІо хиларо, нах шоайла новкъостал де масе хана кийчеи хьедечох дог лазаши хиларо. Балха говзал дикагІа карасрзае новкъостал ду къовачарна. Масала, Юсупова Раьхьмат къонача доярка Зараева Зарий хьехамча я. Зара Іомаю цо шура дукхагІа лургйолаш довхана доал де а детта а. Шура яккхара соахкара план еррига дояркаша кхоачашйир. Ялхайтта я уж тха коллективе. ХІара кхоабача Іаттагара 2117 килограмм шура яьккхар, план 1780 йолаш.

Ший тайпара вІаштІехьдаьнкхад цу ферме социалистически яхьа итог яр а нах моральнои материальнои белгалбахар а. ХІара бетта беча балха итогегІа ахчан преми яхье духхьала хьалхара моттиг яьккхачоа мара лац ункхаза. Шоай декхараш тІехкхоачаидеш, хьынала къахьегаш хьабоагІа кхыбола хьайбаш леладераш укх тайпара белгалбоах. Хьалхарча шера хинначул дукхагІа яьккхача хІара процент шурах пхи сом лу дояркана бетта баьча балха итогегІа.

— Яхье хьалхара кхо моттиг яьккхачарна мара ахчан преми ца луш хиннача хана опыт йолчарел яхье хьалхабовла шоай низ дІакхоачаргбоацилга а хови, дукхагІболча дояркаша башха йоакхо яцар шура алсамъяккхара. Планага хьежжа шура яккхарах кхоачам бора, — йоах Бадалова Амната. — ХІьата хьайбаш леладераш кердача хьисапе белгалбоахаш гІулакх дІадоладича, ма хулла дукхагІа шура яккха гІерташ къахьег йІара доярка. Укх шера январь бетта балха итогегІа соахкарчул дукхагІа шура яккхарах цу тайпара премеш гІаддайча а пиитта дояркас эцаргъя тха ферме. ДІадахача шера укх хана хинначул юкъера лаьрхІача 1,5—2 килограмм дукхагІа шура йоаких дийнахьен буси хІара кхоабача Іаттагара дукхагІйолча дояркаша.

Цо дувцар бакъ да. Из хьахьокх хІара дийнахьа ферме йоаккха шура дІаязъеча журнало. Цу коллектива болхлой гІадбугаш да шура ха ме йода дукхагІа йоаккхаш хилар а. Масала, цхьоалагІча январе ферме гІолла 1238 килограмм яьнка хиннаяле 1 февраль 1470 яьккхар.

Амната беча балха геттара раьза ба совхоза кулгалхой. Из йийца балац. Иштта дувц цунах совхоза директора Такаев Хизир Усмановича:

— Шура яккхара а паччахьалкхенна дІалара а планех лоархІа ца еш яр кхо шу хьалха цхьоалагІа ферма. Къахьегама дисциплина телхаеш, доахана ший ханнахьа а доагІа я доал ца деш дукха моттигаш нийслора. ТІехьара а совхоза партикомо а директе а лаьрхІар хьалха учетчица хинна къона коммунист Бадалова Амнат цу фермана керте оттае. Шийх бенна тешам цо боа а банзар. Ферма балха дика а во а моттигаш йовзаш йолча цо толашагІа болча дояркашца, бежа Іушца дага а яьина, дика тоабир коллектива болх. Хьалхашка латта декхараш кхоачашдара нах оарцагІбаха, пар барт тоабе хайра цунна. ХІьата барт болча беркат а соц, оалаш ма дий.

ХІанз вІаштта кхоалагІа шу да Амната кулгалду коллектив совхоза фермашта юкъе яьржача яхье хадданза хьалха йолаш хьайоагІа.

ЦхьоалагІча ферма опыт Іома а еш шоай балха юкъехухьаш я совхоза кхыча шурий фермашка. Цу гІулакхо хІаназе дика пайда а баьб. Шура яккхаран Даьхена дІаялараи январь бетта планаш кхаь а фермо дика тІехкхоачашйир. Планал совгІа 51 а йолаш, 1295 центнер шура яьккхар совхозо.

Иштта лакха хьокхамаш гойташ болх бе вІаштІехьдоалийт совхоза хьайбаш леладерашта укх Іай доагІарах нийсса пайда а эцаш къахьегаро а.

Шура яккхарен паччахьалкхенна дІаяларен укх бетта план КПСС XXVI съезд болх бе йолалуча дийнахьен хьалхарча квартала план 15 март хьатІаотташи кхоачаш дош деннад совхоза хьайбаш леладераша.

М. ХАМАТХАНОВ.

Новкъостага КУЗНЕЦОВ Василий Васильевичага

КПСС Центральни Комитето, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето чІоагІа даькъала вуац Хьо. Коммунистически партен Советски паччахьалкхени цІи хеза деятель, Хьа 80 шу дузача дийнахьа. Партийни паччахьалкхени балха ерригача постанка воаш Хьай низ опыти коммунизм хьалъяра, марксизма-ленинизма сийлахь-йоккхача идеалашта хьинар кхо ца деш гІулакх дара дІалу Іа.

Деррига дег тІара лов тхона хьамсара тха доттагІ а новкъост а Василий Васильевич, Хьо дукхача шерашка вахар, могаш-маьрша хилар, вай партен советски халкъен гІулакха, коммунизм котъяккхара дІахо беркате болх бе могаш хилар.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ | **СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМ** | **СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ**

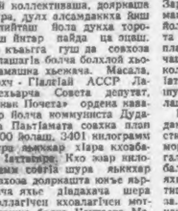

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ КЪАХЬЕГАМА ТУРПАЛА НОВ. В. В. КУЗНЕЦОВНА ЛЕНИНА ОРДЕНИ «МАРСИ ЖІОВИ» ЯХА ШОЛЛАГІА ДОШО МЕДАЛИ ЯЛАРАХ ДОЛА

СССР Лакхехьарча Совета Президиума

У К А З

Коммунистически партенеи Советски паччахьалкхенен хьалхашка доккхий гІулакхаш карагІдувларахи ваьча дийнахьа дена деатнъа шу дизарца дувзаденнеи КПСС ЦК Политбюро членалла кандидата, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела хьалхарча заместитела, Социалистически Къахьегама Турпала нов. **Кузнецов** Василий Васильевича лойла **Ленина** ордени «Марси ЖІови» яха **шоллагІа Дошо медали.**

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 шу, 12 февраль.

Советаши вахари

КУЛАРИ яхача юрта бахача наха сийдеш а районе йовзаш а я «Куларинский» совхоза № 2 йолча шурий-товарни ферма бригадир йола Кадырова Яха. ЦхьайтталгIча пятилетка хьалхарча шера планагIа 2916 килограмм янкха езача ункх шера хIара вхоьбеча Iаттагара 3306 килограмм шура янкха аьнна социалистически декхараш тIа а ийца хIанзле а лакха хьожхамаш гойташ я из.

ХIаьта Кадырова Яха халкъа депутатий Грозненски районни Совета депутат я. Иштта дика кхоачашду Ясас шийн депутата декхараш а. Цун новкъосталца ГIуларе хьал а я болх беш я боахама товарий тина, кагIа а бехкаш тоадаьд юртара цхьадола наьхъаш. Иштта кхыдола юрта эшараш даьд.

Цудухьа пачхьалкхея совгIаташца белгалбаьккхаб цун къахьегам. Кадырова Яхийна еннай «Октябрьски революце», «Знак Почета» яха орденаш, «Ленински юбилейни», ВДНХ дото медалаш, «Социалистически яхье котъяьннар» яха значок, кхыдола совгIаташ.

СУРТА ТIА: Кадырова Яха.

БЕХКТОКХАМ ЛАКХБЕШ

Партийни организацеша кулгал а деш дерригa шоай низаш боахамех социально-культурни декхараш кхоачашдара, бахача наха гIулакхаш делга тоадара, КПСС XXVI съезда доккхийча толамашца някъабаха къахьестамхой оарцагIбахара тIадахийтадар 1980 шера халкъа депутатий моттигерча Советаша.

Чакхдаьннача шера Советаша баьча балха белггалара башхало яр организаторски а массово-политически а болх дIахо тоабалар, Совете а иштта хоржамий округе а депутатий хьинар лакхдалар, бахача наьха общественни организацеша Советий балха юкъе лоаца дакъа шердалар.

Республика моттигерча Советаша дийза кхоачашду сессеш яра даькъера конституционни дIадехараш. 1980 шера хинна вахара ерригa оагIош чулоацаш йола 3829 дешага хьожа 1331 сесси. Сессешка дийцад экономически социальни дегIаахара планаш чIоагIъярах, моттигерча бюджетах дола 468 дош. Каст-каста дувца аьннай моттигера Советаш сессешка производства эффективность лакхъярах, пачхьалкхен плановий къахьегамен дисциплина чIоагIъярах, резерваех кхетамца пайда ийбарах, бахача наха эша товараш арахецилга алсамдаккхарах дола дешаш. Республика ерригача моттигерча Советаша йийцар шоай сессешка КПСС ЦК июньски (1980 шера) Пленума балха итогаш. КПСС XXVI съезда сийленца някъадахара даькъера хоадамболлаш дола декхараш белгалдир, хьинаре юкъобахар парте XXVI съезда йола «1981 — 1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР «экономически социальни дегIайоалара нерттерча лостамех» йола КПСС ЦК проект халкъо ювцача.

Боккха теркам тIаахийтар Советаша дIадахача шера промышленни транспортни предприятей болх тоабара, массайкраш дIа-юха кхуьлара гIулакх тоадара, транспорта дерригача тайпай эффективность лакхъяра дешашта. Дуккхача Советий депутаташа чIоагIа теркам тIа а ухийташ дийцад сессешка капитальни гIишлош къаьстта социально-культурни, жилищно-коммунальни объекташ хьалъечарча гIулакхех. Ерригa цу дешашта хетаяь хинна моттигерча Советий сессеш 181 хиннай.

Районий, городий, юртий, поселкай, станицай Советий бIарг чIоагIа тIалатташ хIама дар юрта боахам дIахо дегIабоалабар, колхозий, совхозий, кхыча юртбоахама предприятей болх тоабар, кхай хьувкъамя общественни хьайбай продуктивность лакхъяр, лаьттахи техникех кхетамца пайда ийбар, Iадам лорадар, граждании шоай доалахьарча юрта боахама продукци арахецилга алсамдаккхар. 1980 шера юрт дегIайоалаяра хьаькъехьара дош 460-аза дийцад Советий сессешка.

Дуккхача моттигерча Советаша торговле, общественни кхачан, бахача наха бытовой гIулакхаш деча предприятей болх тоабара тIадерзадаь гIулакхаш даьд, цар материальни база чIоагIъе, балха керда прогрессивни формаш юкъейоалае новкъостал даьд.

Нохч-ГIалгIай АССР Конституце положенешка, хIаьта иштта моттигерча Советех долча законага хьежжа депутаташка дувцийта сессешка уаттадаьд халкъа образовани, культура, унахцIево лорярах, социальни Iалашо дегIайоалаярах дола 394 дош, социалистически законность чакхдахарах, пачхьалкхени общественни порядок лорярах, наказаш кхоачашдара мероприятей планаш чIоагIъярахи уж наказаш кхоачашдарах дола 228 дош. ЧIоагIа теркам тIаахийтаб Советаша къахьегама коллективашна, граждании бахача моттигашка беш бола идеологически, идейно-кхетам балара болх тоабара, наьха сакхетам чура а гIулакхашцара а дIакхача замах юхедисараш дIадахара лоттабу къовсам чIоагIбара.

Халкъа депутаташ хьинарегIа дакъа лувца баьннаб Советий балха нерттера форма йолча сессешка. Сессешка цар гIеттаьй бахача наьха вахарах, цар конституционни бокъонаш Iалашъярах йола тайп-тайпара проблемаш, къестадаьд экономика, быта, культура даькъера лоархIаме дешаш. Чакхдаьннача шера Советий заседанешка къамаьлаш даьд 6606 депутата, уж ба берригача депутатех 67,7 процент, хIаьта 1979 шера къамаьлаш даь депутаташ 65 процент бар. Сесерча депутата балха эггара эффективнегIа форма йола депутатски запросаш 252-аза яьй. Запросешта дуккагIа долча даькъе хоадам беш дола жопаш кхаьхийтад.

Дика вIаштIехьдаьнкхадар дIадахача шера депутатий дешар. Советски активен советски строительстван школашка, хIаьта иштта лоацача ханна йолча курсашка дийшад 9028 депутата с 92,4 процент бараша. 1980 шера 260 семинар, «Депутатий денош», организационно-массови болх тоабара, социалистически яхьа дика опыт дIайовзийтара дешашта хетаь советаш яьй исполкомаша.

Халкъа депутатий моттигерча Советаша шоллагIча сессешка чIоагIйир харжархой наказаш кхоачашдара чакхъяха еза мероприятеш. Кхоачашде лаьрхIа хиина наказ 4323 дар. Хоржамаш хинначул тIехьагIа кхоачашдаь наказ 1980 да с 45,5 процент, наказий хьадда дакъа кхоачашдеш да хIанз.

Шоашта тIадехка декхараш кхоачаш а деш, дIадахача шера болх эффективно бе новкъостал даьд Советашта моттигерча Советий массазарча комиссеша. Советий комиссей балха юкъе дакъа лаьца берригa нах 13 эзар совгIа саг ва.

1980 шера шоаш хержача Советаша а хIаьта иштта бахача наха а хьалхашка отчеташ яьй районий, городий, поселкай, юртий, станицай Советий исполкомаша. Иштта яьй отчеташ исполкомий отделашеи управленешеи.

Лакхлуш латт моттигерча Советий исполкомий балхахой дешара боарам, дуккагIа хулаш боагIа царна юкъе лаккера дешар дийша бола халкъа боахама, просвещене специалисташ. Дуккханей предприятешка, совхозашка, колхозашка, кхыча организацешка балхаш даь практически опыт я. Советски балхахой квалификаци лакхъяра а пхьидола балхаш даьд.

Цуьца цхьана сессеш кийчъен чакхйоахачен, хIаьта иштта депутатий хьинар айдеча кхоачамбоацараш а да Советий балхаца.

Советски района Совета сессешка къамаьлаш ду юкъера лаьрхIача пхе сагал а кIезигагIа болча наха, хIаьта юртий Советий сессешка — кхаь депутата. Сессе балха юкъе эсала дакъа лаьц Шелковскойн Наьсаренски районий юртийн станицайн Советий депутаташа. Цхьайолча юртий, поселкай Советий сессешка дукхагIа къамаьлаш дераш цхьа депутаташ ба, цо йиш хилийтац сессешка уаттаду дешаш массе оагIорахьара дувца а хьадда йола решенеш тIаийе а.

Массанахьа а кхоачамболлаш пайда ийбац СССР Конституце а Законо а еннача депутатски запроса бокъонах. ДIадахача шера цхьаькха а депутатски запрос яьяц Грозненски, Наурски, Наьсарен, Ножай-Юрта, Ленински районий Советий сессешка, хIаьта Сунженски Шаьлен районашка иштта юртийн поселкайн Советий сессешка а.

Т. КЕРИМОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума организационни отдела заведующи.

Депутата масал гойт

Урус-Мартановски района Мичурина цIерагIча совхоза хьайбаш леладераш Iуйрийна доахан дийтта даьнначул тIехьагIа, берригаш а ферма цIеча уголоке гулбелар. Уйла чIоагIа тIаяхийта ювцар цар «1981 — 1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальни дегIайоалаяра нерттера достамаш» яха КПСС ЦК проект.

— КIоаргга уйла еш, Iалманца баьдеш оттадаь документ — иштта уйла дег чу йоссайр тхоах хIаранена КПСС ЦК проекто, — йоахар ферма бригадира Гойски юрта Совета депутата Батукаев Гихос, — цун хIара мугI вай Даьхен экономически низ лакхбара, хIаьта долче — хьал-торо тоавра тIаберзабаь ба.

Шер-шера доккхий толамаш доахаш хьайбоагIа хьайбаш леладераш, дика чакхдоаккхаш боахк пятилетка тIеххьара шу, бIубенна дIайолаергйолаш ба 11-гIа пятилетка.

Ферме кIезига бац шоай опытаси знанешаи низаш дебадеш, лаьрхIарашка кхачара тешаме къулбе а хинна латташ бола производства хьалхалаттараш. Царех я СССР Лакхехьарча Совета депутат З. Багуева, Т. Адуева, С. Курсаева, кхыбараш.

Балха тIа наьха хьинар айдераш коммунисташ, депутаташ, комсомольцаш ба.

— Тханнига производства лоархIамегIарча участкашта нерте латт тха депутаташ, — йоахар Гойски юрта Совета председатела А. Муртазалиева. — Ферма бригадира юрта Совета депутата Батукаев Гихоина дика хайнад барт тайна коллектив кхотае. Кхетамца — дешаца а гIулакхаца а — шиина тIехьабоах нах, доккхий декхараш кхоачашдара оарцагIбоах. Цудухьа гIулакхаш а дика дел ферме.

Депутатски поста нерте латт Г. Батукаев, цхьабакъда, цун гIулакхашта юкъедоагIа Iалам лоараделга а. Хьинар долаш, даим кердадар лохаш волча, кхоачамбоацараш лоош воацача депутата цкьа лаьрхIар Гойски юрта юкъе гIолла Iодода хий малагIча хьал тIа да хьала. Рейд хьчул тIехьагIа из дош юрта исполкома заседане дуьца оттадир. Цу гIулакха де дезараш сихха даиза даргдоацаш оттадир: тоатолгаш цIендир, дарие йисте гIолла Iохкийса кувхаш дIаяьхар. ШоалагIа Батукаев Гихос дийхар юртарча цIенонга хьенаргйола комиссе вIашагIйоллилга. Юха а рейд йир, хIанз еш медицински болхлоаца дакъа а лоацаш. Дукха болх бир, лер тIара даьнна хIамаш дукха гучадаьхар, тIаккха сихха дIадаьхар. Дуккха цIенагIа, хоагIа а хинна, баьццара дувхар а дийха дIаэттар юрт.

Юрта исполкома председатела Муртазалиев Iарбе гIадваха дувнар сомий беш лелаеча бригада звеньевой, юрта Совета депутат йолча Еваева Тамаре гIулакхех. Къахьегам дукха безаш, шедер лаьрхIа деш я. Нагахьа санна моллагIа цхьа гIулакх цо шийна дIатIалаьцача, из чакхдаккхалца соцаш оамал яц пун. Цо лелаеча бешара Iалаш дикагIчарех ба: чам болаш, хьаж хоза йолаш, хий долаш. Шекара свеклай хьувкъам а ба лакха. Цхьабакъда, шийн беша йоакхо яь Iац депутат Т. Евиева. Иштта сагота я из лоалахой гIулакхашта а. Нийса аьнна да, лоалахочун кха — наьха дац. Цудухьа аьлар цо цкъа свеклаш чупйна баьннача шийн непашка, тIехьайисача участкашка даха деза вай свеклаш шоай ханнахьея ца йойташи чуйпа яхара новкъостал де. Вожаш гIад а баха раьза хилар новкъостал де.

Нагахьа санна депутат ше де вешнар деш хуле, нагахьа санна шийна тIадиллача гIулакхах дог лазаш, из бехктокхаме хеташ хуле, халкъа вихал хила ма воагIара, тIаккха цо ихар массане а хетадергда, из хьалловцаргва.

Совхозе яйза ма Iеш, тахана кхы дIахо а йовзаш я дикача комбайнера Аламов Iабий цIи. Ткъаь шера механизаторалла болх баь стаж я пун. Шийн йаьхий опыт камаьрша дIател цо къонача коллегашта, вахаре нийса никъ харжа Iомабу уж, производстве хьалхалаттарашта нийсса уж дIаоттийта, ялаташ кхедерий гIулакхаш бIубеннен тешшамея царга дIакхахьийта гIерт.

ХIаьта иззаморгаш совхозе кIезига а бац.

Боахама кулгалхоша дика гIулакхаш доахкаш хиларах массаза а хьалхавоах сомий беш лелаеча бригада бригадир юрта Совета депутат Курсаев Салман. Къона коммунист волча цо дика цхьана тардеш леладу Горски юртбоахама институтера дешарк шоай боахамера болхи. Болх вIаштIехьбаннха ховш, инициатива йолаш вола депутат. Цун бригада къахьегама календара тIа — 1981 шу.

Курсаев Салман — парте XXVI съезда сийна лелаеча социалистически яхьа лидерех цаI. Сом гулбара хьонхамаш шерагара шу массаза доал лакхагIа хул. Цхьабакъда, Салман карагIдаьначох кхоачамбеш воацилга гуш да цун гIулакхашка хьежача. Нагахьа санна, масала, лоалахочун толам бок кхагIа хилча, сатем боа цун. Юххера а, шийца яхь лелаечул тIехвала аьттув баьнча, тIаккха а тоъам хетац цунна ше даьчох.

Иштта хьадечов даим тIакхувш оамал я юрта Совета депутата рабочкома председатела С. А. Бекмурзаева, агронома А. Межидова, совхоза директора В. Зелимханова, дуккхача кхычар. Шоашта тIера декхар чIоагIагIа бехктокхаме хеташ хиларах да из цу наьха. Цар гIулакхаш, вешта дерригa вахар а эйча, шийн тайпара цхьа башхало корайоагIа: уж берригаш а шоашта тIера гIулакх тесса ца дуташ, бехкапа бувла ца гIерташ ба. Цудухьа ба уж карагIдаьннача кхоачам ца беш а болх дикагIа беи дукхагIа хьадеи гIерташ а.

ХIаьта тахан Мичурина цIерагIа совхоз республике хьалха латтача боахамех цаI я. Из цига кхоачеча юкъе кIезига хIамаш карагIдаьннадац депутаташта, доккха да экономика дегIайоалаеча цар лоаца дакъа.

С. ЗЕЛИМХАНОВ.

ГIУЛАКХАША СИЙ ДОАККХ

Назрановски районерча дуккхача къахьегамхошта дика вовзаш ва дукха шераш берашта дешар хьехарая кхетам баларая дIадеина, вIашта диалагIа хоржаш вола юрта Совета депутат Ведажев Абзой Халат.

1959 шера яьккхар цо хIанз ше болх беш йола Пхьилекъонгий - Юртара юкъера школа. Итт класс йоаккхаш волаш из хержар комсомольски организаце секретаралла.

Ше итт класс яьккхачул тIехьагIа Нохч-ГIалгIай Пачхьалкхен институте деша вахар из 1964 шера дийша воалаш.

Къонача хьехархочун аьттув баьлар берашта хьехам балара гIулакх дукхадезаденна из хиларах. Укх тIеххьарча 15 шера Назрановски районе болх беш ва Х. Ведажев. Укхаза а цун дег чу дижа гIулакх, массаза а санна, берашта хьехилга да. «Хала» бераш оалараш кIезига нийсденнадац цун наькъа тIа. Цудухьа уж бераш даим хьехархочо бIарг лохкаш хиннад, царца хIаранеца къаьстта занятеш яьй, цар дашица-ноаношца болх чакхбьиначул тIехьагIа бесланяьй берашта кхетам балар нийсагIа миштта хургда хойташ. Цудухьа хIанз уж бераш дешара дукхагIа уйла тIайохийташ да.

Школе хул хьалхагIа из йистеньккхараш. Царна массаза а хов, педагога шоашкара фу еш. Шоаш хьоашалгIа баьхнача цу сахьате школьни гIулакхех чубол уж, гIад а бахе дуьш шоай дешарах, гIулакхех, професси харжара берашта новкъостал дарах. ТIаккха зерза дийнадац-кх хIаьта наьсархошта дIаммига болча хана деиз новкъосташта, кагегIбарашта хьалхара боннхагIчар бехктокхам хетаргболаш хьехам балар. «ЦаI массанена тIехьа, массава а цхьаннена тIехья» яха дешиз укхаза йиза кхоачашъеш я. Из да Ведажевен цун коллегашен массе оагIорахьара беча хьехама балхах хьахиннар. ДокхагIча ноахала когаметта хьоттa башха-дика тIехье я цар кхеер.

ХьалхагIа укхаза деша ваьгIача Ведажев Юсапа Iамархана а из хьаьнала професси хьанийцай, институт йисте а яьнха хьалха хинна шийн хьехархо волча цу юкъерча школе хьеха венав из. Шоашта хьехархочун професси а хержа хьехархой болх беш ба Ведажига Макшарипа ХIарон, Гарданова ИбрахIима Зарема, кхыбараш.

Школа йистеьнха дуккха мехкарий ба Назрановски трикотажни фабрике, Гт. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» заводе болх беш. Бийца а варгвий уж цхьан лана Х. Ведажева мел хьийха нах!

ХIанз цар массане а дегтIара бархал оал цунна шоаш нийсача наькъа тIа бахарах, бокъонца долча вахарга бода никъ лаха шоашта новкъостал дарах. ХIанз цхьаннка деза ди дIадодац из даьнъала вувцаш телеграмма, открытка на доагIаш, хIаьта цо уж ше хьийхарий деза совгIаташ санна лорадеш а доаладу. Дог айлу цун, бIарг сийрдабоал шийга царгара телеграмма а открытка кхаьчача.

Абзой Халат массаза а кхувш йоагIача тIехьен уйла еш хинная. Цунна хьехачен кхетам лучен шийна карагIдуалача хIамай дукха терко яьяц цо. ХIанз ше депутат хиларах тарра, ха корайоагIа цунна хIаранеца къаьстъаьста занятеш е, даьшианоаношца къамаьл де, кхаllке ветеранаш а боалабий школе вIашагIкхетараш чакхдаха.

ХьалхагIа цхи шера хинав из юртарча исполкоме халкъа образоване комиссе председатель. Инь школана тIахьожам' лелабеш хьавера Ведажев. Цунна дукхагIа дагадохаш дар «хала» бераш. Дуккха къамаьл хилар цун Дышноев Бесланаца, цун даьца, наьнаца. Каст-каста вIашагIкхетар уж занятеш яьлча, кIезига хьехар дахаар цунна депутата. Кхийттар Беслан, итт класс дина чакхъяьккхар. хIана Наьсарерча СГПТУ № 14 йола училища чакхйоаккхаш воалл. Иштта дикача паькъа тIа ваьккхав цо Горчханов Суламбик, кхыбараш.

ХIанз из ва юрта исполкоме вIашагIъеллача халкъа тIахьожама группа председатела заместитель. Дукха декхараш да цунна тIалатташ: тикай, шурий-товарни фермай, заготзерно балхашта тIахьожам лоаттабу цо.

Цхьабакъда, педагогически декхар цхьа никъ болаш хинна Iац. Гражданственность хургйолаш берашта кхетам балар цун цхьа оагIув мара бац. Цхьаькха оагIув — дешар хьехилга. Цудухьа массехи шу хьалхагIа деиз цун классашка дац дисциплина йоацараш меттел, дешарах кхеташ доаца а бераш.

Дуккхача совгIатаща белгалбаьккхаб Х. Ведажева къахьегама някъ. Цунна еннай Ленински юбилейни медаль, итташ грамоташ, массехк баркал аьннад. Депутата болх дика барах, 1979 шера СССР Лакхехьарча Совета хоржамаш дика чакхдахарах Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота елар цунна.

Иштта дика къахьегаш хьавоагIа хьехархо, дукхача шерашка депутат вола Ведажев Абзой Халат.

А. САГОВ,
тха соб. корр.

ДЕПУТАТСКИ ГРУППА БОЛХ БЕШ Я

Беркате къахьегаш, дешаш, шоай мукъа ха культурно дIахьош бах Ассиновски станицера къахьегамхой. Хьалкхувш йоагIа тIехье доттагIал долаш, нагийча къамашта сийлахь - доккха эрсий къам дезаргдолаш хьалкхею.

Дай мохк лорабергбола бIухой кхебу, колхоза кхашка, консервни завода цехашка беркате къахьег. Станице бахача наьха вахара лостам телаш я халкъа депутатий станични Совет.

— ЧIоагIа дика хет тхона консервни завода, «Ассиновский» совхоз-завода кхаш леладераша иштта хьинаре къахьегаш, — дувц станични Совета председатела Руденко Александр Федоровича.

— Иштта дика дешаш ба тха юкъерча школашкара дешархой, дог гIоздоаккхаш болх бу культурно-массови учреждене.

Станични Совета берригa болх чакхбоах халкъа депутатех, депутатски группех ког-гIортилга а еш. Дукха болх бу депутатски группаша наькха вахар тоадара. Станични Советe чувоагIача 75 халкъа депутатах 12 депутатски группашка ва.

Хьаэцаргья вай дуккхача шерашка депутаталла хийржа Гупалова Нина Евгеньевна. Военно-учетни столе заведующи а йолаш болх бу цо, хIаьта ше депутат хиларах тарра халкъа образованега хьожача комиссе председатель а я из. Шийна тIадилла гIулакх тешаме кхоачашду халкъо хержачо. Цо кулгалдеча группа членаша айхха бувзам лелабу № 1 йолча юкъерча школа директора. Дешара тIера бовла гIерташ бараш учете уттабу, цIагIара хьал вIаштIехьдоацача дезалашка ух. Масала, деша аха ца туташ хилар бархIлагIча классера дешархо Тимошенко Сергей. Цун дешарах фу бахьан долаш дог ийккхад тахнар. ЦIагIа а школе а цун новкъарле еш дар дIадаьнкхача кIаьнкюха а дика деша ваьлар.

Иштта, депутатски группо новкъостал ду школа йистеяьнкхача дешархошта професси харжа. Масала, кагирхой торо я шоай станице 3-ча класса тракториста-машиниста, кхыйола специальносташ карaерзае.

Общественни балха хьинаре дакъа лоац комиссена юкъебоагIача депутаташа Акиева Хижанас — Чемульгински школа завуча, Пархоменко Раиса Ивановнас — быткомбината болхлочо, Орлов Сергей Федоровича — Сийлахьа-боккхача Даймехка Iема ветерано.

Иштта хьинаре къахьегаш я депутат Дудникова Таиса Федоровна нерте латта вож депутатски группа а. Цо кулгалдеча XX-ча партсъезда цIерагIча колхоза берий беша 157 бер да. Сатийна хила мара безац колхозхой шоай дезал берий беша долча хана, уж тешамеча нахага да. Царна лерттIа кхетам луш, уж дика кхоабаш, царга хьожаш я Таиса Федоровнас кулгалду коллектив. Цхьа ха яр укхаза цIеношка шийла йолаш, баьцадаараш, сомаш берашта кIезига телаш. Дукха къахьийгар депутата Т. Ф. Дудниковас уж кхоачамбоацараш дIадахара.

Хоза я хIанз берий беша. Дукха культурно-массови мероприятеш чакхйоах укхаза. Берий вахар сакъердамегIа хилийтара чIоагIа новкъостал ду станицерча берий библиотека заведующе Овчарова Лидия Ивановнас, кхыча болхлоша. Каст-каста хул укхаза станицера художественни самодеятельность а.

А. ПЬЯНИКОВ.

Халкъо херҗачун хьинаре позици

«Совета депутаташа шоаш а кхоачашде деза шоай законаш, шоаш а тахна деза вахаре нийслуш дола хIамаш, шоаш а юкъарчал доацаш жоп дала деза шоай харжархошта хьалхашка». Уж ленински дешаш массаза а хила а хиннад, де а да хIара депутат, халкъо хержа хIара вихал дагалаца декхарийла волаш йолча позице мах бар. Духхьал цу бустамца белгалдеш да депутатски гIулакхаш бухсоцаш хьахур, Совета города, района гIулакхашка цо ше лоаца дакъа. Тахан Грозне горрайсоветашка халкъа хержа 1145 вихал за. Из ба' эттара чоалханегIа, эттара бехктокхамегIа дола коммунизм хьалъяра декхараш кхоачашде могаш бола боккха низ. Депутатех дуккагIа барвша сийленца кхоачашду шоашта тIадехка декхараш, де а доагIаш сий деш ба уж шоай къахьегама коллективашна, харжархошта юкъе.

Духхьал къахьегаме хьалхалаттарех, кхьча новкъосташта хьокхам теларех Iимерза дешаш аьлар городской Совета IV-ча сессе аьча доклада тIа. Депутаташа шоашнера гайта масал боккхача лоархIаме хилар пачхьалкхен планаши социалистически декхараши кхоачашдара города къахьегамхой оарцагIбоахча хана. Городе хьалха латтача предприятешца и исполкома член Н. А. Ермаков нерте латта № 7 йолча треста ГМУС-а, горсовета депутата А. Приймака кулгалду «Грозэнерго» РЭУ коллективаш, горсовета депутата С. Г. Коноваленко бригада. 1980 шера 22 апреле шийн пхе шера задани кхоачашъяьй Старогрозненски УБР - ерча ши депутат — Къахьегама Сийлен III степена орден лелаю С. Д. Висултанови С. Э. Мальцагови юкъе волча бурув деттача бригадо. Шоашоай пятилеткаш ханал хьалха кхоачашъяьй горсовета депутаташа — «Красный молот» завода токаря Н. А. Карлова, СССР 50 шу дизара цIерагIча химзавода лаборанта В. В. Сухорукова, трамвайно - троллейбусни управлене электрослесаря Н. А. Грицекос, швейно-производственни объединене болхлочо А. В. Плотникова.

Депутатий хьинаре позици чIоагIъяра кIезигача лоархIаме бац шоай хоржамий округашка харжархой наказашца, критически замечанешца предложенешца цар беш бола болх. Алхха цхьан 1980 шера цу юкъа деннача 55 наказах горсовета депутата кхоачашдаьд 37. Хьаркархошта лорах эксплуатаце дIаенний Красни фронтовиний улицагIара ливневи канализаци, тоаьй шин посйлера водоснабжени, гIишлошта 26 никъ биллаб, дIадахийтад электрически сетанта реконструкци ярга 200 эзар гергта сом, водопроводнии канализационнии сетанта реконструкци ярга 277 эзар сом.

Депутата баьча цу балхо, шекьо йоацаш, чIоагIъяьй, наха юкъера цун авторитет, баькъдаьд из шийн деша да хилар.

Горсовета депутаталла эгтара хьалха хержав ГНХРС треста гIишлой - монтажни участка слесарь Степаненко Петр Иванович, цхьабакъда, дIадахача укх цхьан шера Iимерза дешаш кIезига аьнна дац цунах лаьца Новые Алды яхача поселке бахача наха. Депутатски группа председатель волча Петр Ивановича депутаташи поселке баха нахи майрра гIоттабир поселкерча антисанитарерца, общественни порядок телхаерашца къовсам лоаттабара. Депутатски группо цун кулгалца къоастадаьд опорни пункта помещени хьеллар санна дола дешаш, 10500 сом дIа а дахийта 2219 квадратни метр долча гIашлой наьъкъашка асфальт йиллай Воронежски, Хоперски, Уральски улицаегIа. Петр Иванович кхы ше яхачу тIара ца а ваьнна поселке хьачу а ена мара городе IочуухаргIоацаш хийцар № 3 йола автобусий маршрут. Депутат чу ца отташ моттиг йисазар ше дIадоладаьр чакхдаккхар духьа.

Депутата декхар иштта кхоачашде уйла йолаш лелабу горсовета массазарча комиссешта кулгалдара болх депутаташа В. Н. Козлова, Л. В. Рогозинас, Л. Л. Недельковас, Н. Н. Вихлянцева. Шийга дIаденна дешаш къестадеча хана хьинар долаши принципиальни хиларца массаза а белгалъяолаш я унахцIено лорярен социальни Iалашони дешашта массазарча депутатски комиссе председатель Рогозина Лидия Владимировна, № 2 йолча горбольница нерттерча лора заместитель.

Халкъа депутатий Заводской районни Совета депутаталла дуккхьашха хержа вац СМУ-7 торкратчик Магомадов Лечи Бакаевич. НагIахьа мара йоаца специальность я цун яр. Вай городе массехк саг мара вац цу тайпара специалист. Производствера болх шийн сел дукха болланехьа а дика лоархIаву из шийна тIалаттача депутатски гIулакхех. Шийн къахьегама пятилетка кхаь шера кхоачашъяьй Лечи Бакаевича. Къахьегама толамаш дахарах дукха совгIаташ тийннад цунна. Эггара хьинарегIа дакъа лоац цо райсовета оборонно - физкультурни балха йолча массазарча комиссе балхаца. Цунах йоалл комиссе дегаоандло, сийле. Ше гIавоацаш цхьаь цаI цун заседани дIаяхийтац цо цига къамаьл на деш, моллагIа дакъа а цхьа дика гIулакх хьалха ца доаккхаш.

Иштта цкъа санна дункхаза а райсовета депутаталла хийржав Кимаев Мухади Мовсарович а. 20 шера болх баьб цо Ленина цIерагIча заводе. Цуна уалув дIа а этта цига болх беш я цун сесаг а. Оператор ше хиларах тарра 15 рационализаторски предложенеш еннай цо, хIаьта царех 42 эзар сома пайда баьннаб. Кагирхой хьехамга ва Мухади. 15 сага Iомаяьй цо шийн професси. Хьинаре къахьегарах цунна еннай «Знак Почета» яха орден, «Мехкдаьтта промышленноста заслуженни деятель» яха сийлахьа цIи, «Отличник нефтегазовой промышленности» яха знак. Соахка балха хьожхамаш чIоагIа лакхдар бахьан долаш «ГАЗ-24» яха автомашин хьожайир цунна мехкдаьтта чакхдоахача промышленноста министра понказагIа. Цо боккха общественни болх а бу. Депутатски декхарех совгIа из ва объединене профкома член, цеха партбюро член.

Цхьабакъда, нагахьа санна, «Депутата статусах» долча СССР Законо дIалехачунга диллача, хьинар доацараш депутаташта юкъе хила йиш яц. ХIаьта а уж болаш ба. Уж а, мугIарера болхлой а боацаш, тоьал доккхийча гIулакхаш тIара нах, кулгалхой ба хьона.

Городской Совета вахаре тахан ер ма дий аьнна деш хIама доацаш бола депутаташ ба В. В. Лещина, В. В. Фарафонова, А. А. Горемыкин, Г. А. Цуцаев, Е. В. Шмырина, кхыбараш. Цар кIезига дакъа лоац сессей балхаца, харжархошта хьалхашка отчеташ яц, депутатски группай балхаца дакъа дацаш.

Депутатий хьинар айдара пайда эц оаха сессешка цар хоамашка ладувгIар санна йолча формаех. Из кхоачамболаш доацачоа тара да гIулакх. ГIойлевагIа хила мег горсовета мандатни комиссе заседанешка цар отчеташа ладувгIар, районашка хьайийла депутатий партийни собранеш яр, депутатий — коммунистий отчеташка партсобранешка ладувгIар санна йолча формаех пайда эцар. ХIаьта цу гIулакха тхона чIоагIа новкъостал де деза партийни органаша. Оаха къовсам болабе беза цхьаболча депутаташа лаьцача харцахьарча позицеца. Масала, массазарча комиссей цхьана ханнача заседане горсовета депутата Х. Исаевас докладчикага хаттар дир: «Городе спекуляцеца къовсам во хIана лоаттабу?». Цу тайпара хаттар тамаш йолаш вIалла а хетац. Депутат Х. Исаева, е Петров мара кхы мала ва порядок оттаярга хьажа, антисанитареца, транспортерча шабашничествоца, рынкерча спекуляцеца къовсам лоаттабе безар? Из де дезар, вIалла шеко а йоацаш, вай — депутаташ да. Из вай декхар да! Нагахьа санна берригa депутаташ — 1145 саг, фунагIа хилча а бе - башха ца хеташ, хулиганаша, спекулянташа, шабашникаша лелаеча гIулакхашта бIарахьежаш ца багIе, къаьнача дуненах юхедисача цу вочa гIулакхашта вай общество моттиг хургяц.

ХIара депутата хьинаре дакъа лаца деза бахача наха юкъе пропагандистски болх беча, къахьегача, общественни болх беча. Цуя шийн вахарера позици а хила еза кхычарна хьокхам луш.

Вай город — уж вай да. ХIаьта, нагахьа санна городе улицаш во цIенийоя, хьалдеш дола цIенош во дале спекулянт, хулиган, юхамаччахьа ваьнна кхьвар царгIатаьнна леле, цунна бехке вай да, хIара аьрча депутаташ — города дай.

Вай города сийн хозалл бахьан долаш лоаттабеча къовсамерча депутата хьинареча позицеца, цун территоре тIа порядок лелайита хьажарца КПСС XXVI съезда някъадаха, керда 11-гIа пятилетка дIайолаяр белгалдаккха декхарийла да вай.

В. ЧЕКУНОВ,
Грозненски горисполкома секретарь.

«КПСС XXVI-ча съезда— тха хьинаре къахьегам» яхача девизагІа къахьегаш ба Грозненски швейни производственни объединене № 4 йолча хІамаш тегача филиалан комсомольцаш, коммунисташ, берриге кагирхой.

Ведана районе уллача цу дехо дукха ду наьха кхашташ кхоачашдара. ТІехдика къахьегача дукхача болхлошта юкъе белгалъьнна я коммунистически къахьегама ударниш, къонахар хьехамча швея-мотористка Абдилиермова Зухра.

Зухрас ше филиале болх беча юкъа дукхха операцеш караерзаьнй, хІанз цо, ибдалагІа болхло балха хьа ца воагІаш моттиг нийсъелча, цун хогаметта дІа а этте болх бу.

СУРТА ТІА: Абдилиермова Зухра.

А. КЫЧИКОВА сурт.

ШОАЙ ДОАЛАХЬА ЙОЛАШ САННА...

Укх депошка тха рейдови бригада хилар пассажирски а служебни а транспорто болх мишта бу хьожаш.

„Нохч-ГІалгІай транспортни управлене автоколонна-1572 коллективе нагахьа саг хургвац 33-92 ЧИК номер йолча Грозный — 15 Молсовхоз маршрутагІа лелача автобуса тІара водитель Зулгаев Хьамзат ца вовзаш цун сий ца деши. Къахьегама ветерана пассажираш дІа-юха кхувларен финансови бокъонаш телхаль моттиг нийслац. Масса болча пассажирашка билеташ а долаш цІена тІавера ха рейдови бригада доакъашхошта. Из санна пассажирашта культурно гІулакх деш, шоай декхараш цІена кхоачашдеш, финансови бокъонаш телха ца еш бола водителаш дукха нийсбелар тхона. Царех ва транспорта тІа 26 шера къахьегаш в хІанз ПАП-1 болх беш а вола коммунист, къахьегама ветеран, В. А. Сафарьян, Шалински автотранспортни предприятера водитель Джабраилов, автоколонна-1572 водителаш Гайтамиров Іийса, Сатуев Мохьмад, ПАП-2 шофер Дубаев, кхы дукха бараш.

Кулга пхи пІелг цхьатарра бац оалаш да вай лаьй нийца. Цхьабакъда. лакхе хьоахьбаьрашта вІалла тара а боацаш, мичча бесса яьнкха в хІамице яикха гІерташ, пачхаьалкхен кассе чу кховдара тІера бараш а дукха нийсбелар тхона. Царех цаІ ва № 05-35 СЕЗ йолча ЛАЗ яхача маркагІа йолча автобуса тІара Моздокски автотранспортни предприятера шофер Исмаилов Мохьмад. Рейдови бригадо яьча сигналагІа тхона лелла соцайир цо автобус. Билеташ а доацаш вар салонерча пассажирех кхоъ.

— Кхо саг мара аийй аз вугаш вар, бархІ соми 25 кепиги мара дий сога кхоачашдар, — ахаш цецвулар водитель.

ДукхагІа «хІамилг» яккхара яхье баьлча санна болх беш бар укх шера яхлагІча феврале Лаини Наур — Грозный яхача маршрутагІа лелача № 05-97 ЧИТ йолча автобуса тІара Дудаев Мусаи Малгобекски автотранспортни предприятерча «Икарус» № 57-69 ЧИД йолча автобуса тІара Ахриеви. Валха ди чакхдоалача хана царех малагІчун кисашка дукхагІа ахча хургда оалалургдац тхона. цхьабакъда, финансови бокъонаш телхаяра даькъе шоайна гаьна бац уж. Дудаев Муса тІаволча автобуса чу водитела ахча дІа а денна билеташ доацаш воагІаш вар бархІ пассажир, хІаьта Ахриева автобуса чу билеташ доацаш ворхІ саг вар. ІуйрИйна хьалхара еш йола рейсаш яр цар еш хинараш, хІаьта саррахьа-м пачхаьалкхен яхчах сайса хургда цар кисаш, цох шек хила а везац.

Кхыча тайпара нах а нийсбелар рейдови бригадана. ХьацаргІва вай Наурски автотранспортни предприятера водитель Мутузов, Из тІавола № 80-59 ЧИЗ йола автобус Грозненски УБР буруъдеттараш дІа-юха кхувлаш заказагІа болх беш я. Цхьабакъда, ІуйрИйна уж балха дІа а бига вахте лаьттараш цІабоалабича юха сменаш хувцалуча хинналца мукъа ва из. Зехьа йоаяц цо из ха. Пассажираш маьлагІа дІахьа кхувлаш сиха лелаю цо ше тІавола автобус. 24 пассажир в воалавеш ше воагІача хана рейдови бригадо ше соцавича, дукха дезал ба са, хІаьта болх беш вола дукха ха а яц кхаш бехназа вала гІертар Мутузов. Болх беш вола дукха ха еце а, маршрутегІа лелача автобусий плана ІаткъаргІдола гІулакхаш а леладеш, «шай-кай» Іоаяра даькъе йоккха опыт йолаш ва из. Цу боахамера № 05-99 ЧИД йола автобус Зебир-Юрт — Грозный маршрутагІа лелаш вале а дукха шийновкъостал тІехьавусаш ваьцу тІара водитель Оздамиров Шамхан. Вийтта пассажир вар цо ахча хьа а нийна билеташ доацаш воагІаш. Дукха сагота бацар уж шоаш билеташ доацаш хилярах, шофера га доахаш бар. Укхаза цхьа хаттар отт. Шоаш шофера хьалхашка дика хила гІерте доагІаш дола ахча дІа а дале, билеташ кьайицачул тІехьагІа иззамиссел ахча шофера хІана лац цар?

РЕЙД

Пассажираш дІа-юха кхувларен финансови бокъонаш телхаеш бола беррига водителаш бийна варгвац. Царех дукхагІйолча водителаш рейдови бригада членашта духьала боах пассажираш, хьакьонха тиган маршрутин е путевой листаш, билеташ. Цу гІулакхашта чоалхапе берзийт пассажирски а служебни а транспорто беча балхага хьажара болх. Билеташ а доацаш виъ-виъ пассажир тІа я хоаяль водаш соцавир оаха № 83-61 ЧИТ йолча Шелковской автотранспортни предприятера водитель Э. Дотулагов, Орджоникидзе — Нефтекумск маршрутагІа лелача «Икарус» № 30-46 СЕЕ яхача автобуса водителаш Караев, Коноев.

Укх тайпара моттиг в нийсъелар рейдови бригада доакъашхошта. Грознера Асиновске йодаш яр ПАП-2 № 53-99 ЧИЗ яха автобус, цун водитель вар Чимаев. Нохч-ГІалгІай транспортни управлене тІахьожамхошъ Черноречье ГАИ посте цхьаькха тайпа замечани яц аьнна белгало яьчул тІехьагІа, пигара цаІ-ах километр дІахо ваьлча (циги тІехоаве саг вадар) соцавир оаха из. Са автобуса чу цхьаккха саг вац билеташ доацаш, пхи минут хьалха контролераш хьежа а хьежа хьавоагІа со, ахаш дув буваш вар новкъост Чимаев. ХІаьта 6 саг корваир цо билеташ дІа а ца луш, ахча хьайица хьавоалаеш. ХетаргІахьа КРС болхлоша шоай мукъагІа бетаб шоферыш. Ииштта ца хилча кхыча бесса хила йиш йолаш дац из.

Массе а тайпа наьхъаш лех кулга цІена боацача водителаша пачхаьалкхен кассе даха деза ахча шоай киса дахийтара. Царех цаІ ва № 69-18 ЧИК йолча автобуса тІара ПАП-5 водитель Идрисов Ваха. Билеташ дІа а ца луш цо воалавеш вар ткъо саг. Уж бар автобусачу багІача нахах ахаш совгІа барш. Рейдови бригада доакъашхой латташехьа а автобуса наІараш хьа а ца еллаш пассажирашта билеташ дІадела ПАП-2 водитела Матуев Заьуддина. Ше салоне порядок оттаь ваьлча автобуса наІараш хьа а йийлла, хІанз хьажа мукъа да шо билеташ доацаш пассажираш бий, — аьлар водитела.

Берригача пассажирашка билеташ долаш да яхаш безаме деш къамаьл а долаш документаш а дахьаш духьала вера № 23-29 ССВ йолча Пятигорски № 1 йолча пассажирски автотранспортни предприятера водитель Мирошников. Салоне тхо чу ца даьлийта дукьала ваьлар из. Цох хІама хилаьзар. БархІ пассажир вар билеташ доацаш.

Сона дукьала воагІача автобуса водитела а мичча аьлар сога шо укхаза да аьнна, сона шо доага хайнадаьре билеташ дІалург ма дарий аз, ахаш Іакадаш вар билет доацаш ворхІ саг а воалавеш воагІа Хасав-Юрт — Грозный маршрутагІа лела Хасав-Юртовски ПАХ-1 водитель Асадулаев. Билеташ доацаш виъ саг а воалавеш воагІаш вар Орджоникидзевски автоколонна - 1440 № 45-37 СЕЕ йолча автобуса водитель Гукаев Казбек а.

Цхьаькха тайпа эхь а юкь а доацаш, мичча бесса пхьакха а «хІамилг» яькха гІертараш дукха нийсбелар тхона. Царех вар № 24-86 ЧИК йолча ЛАЗ-697 автобуса ПАП-1 водитель А. Садаев. Цкъа санна масехказза автобус соцаира дола диск айдича тІехьэккх ца кулг а тессе. Шийна тхо тІехьадоагІилга хайча тІа-тІа ше тІевола автобус схьеш, авари яр кхерам болаш моттигаш нийсъяйтар цо. Кхозлагіа тхо шийна дикка хьалха а даьнна сайцача, шиі автобус соца а яь тхъаьх минут лькикар цо пассажирашта билеташ дІалуш. Де лаьрхІа хинна яьоал чакхдалаьзар. Из санна волча водителага дІахо йолча хана пассажираш дІа-юха кхувлийта йиш яц аьнна хет тхона.

Вай республика хьалхьа боахама тайп-тайпарча доакъошка дІа а хьожаль болхлой балха дІахкувлаши цІакхувлаши я тайп-тайпарча автотранспортни предприятей автобусаш. ЗаказчагІа оагІонгахьара, уж чуйоагІаш йолча предприяте кулгалхошлахьара, ииштта КРС болхлошкахьара царна тІехьа тІахьожам ца хиларех шоай доалахьа йолаш санна лелаю цар пачхаьалкхен автобусаш.

Из ииштта хилар къаьгга хьахьокхаш дола масалаш доаладе йиш я. Укх шера 7 феврале Грознера Йоккхача АтагІен цигара юха город Грозней ухаш лелар ВАЗ-а Грозненски специализированни автоцентра № 06-97 ЧИЗ йолча автобуса водитель Дудиев. Цица воалавеш цо воалавора 32 пассажир. ХІаьта ПАП-5 № 69-33 ЧИК йолча автобуса тІара водитель Котенков ПМК-921 гІишлопхой балха дІаи юха цІаи кхувла хьожаваь ва. ХІаьта шоатдийнахьа гІишлонхой балха боаца ди шийна болча аьттонна хетаде лаьрхІар цо. Грознера Йоккхача АтагІен цигара юха городен пассажираш дІ-юха а кхувлаш лелаш вар Котенков хих воалаш тиІадам ца кхийтача санна. 8 февраль кІиралдийнахьа Грознера Урус-Мартанерча базар тІа болча нах дІа-хьа а кхувлаш вар ПАП-5 № 81-24 ЧИК йолча автобуса водитель Белоусов. Рейдови бригада членошта автобус соцаеьнна духьал тесса диск тербал а ца деш, автобус соца ца еш лийлар из. Ииштта шоаш тІабола автобусаш ца соцаеш дІа-юха лелаш бар цу предприятера № 81-26 ЧИК йолча автобуса водитель Индербиеви № 42-60 ЧИК йолча автобуса водитель Эльмаханови. Уж тІабола автобусаш лелаш яр укх маршрутегІа Грозный — Шалажи, Грозный — Комсомольское.

Белгалданна дезаш да, газета рейдови бригада пассажирски а служебни а транспорто беча балхага хьожача хана болх беш яцар Черлленнера, Петропавловскера кассаш. ХІаьта из гІулакх хІама дикха гІертача водителашта чІоагІа аьттув болаш да.

Ииштта шоай доалахьа йолаш санна шоашта болча пайдана царга пачхаьалкхен транспорт лелаийтара, цар фу леладу хьожаш тІахьожам ца лоаттабара бехке ба Нохч-ГІалгІай транспортни управленера чуйоагІача ПАП-2, ПАП-5, Шалински АТП кулгалхой М. А. Минкаев, А. Е. Захаров, Я. Ш. Юсупов, ВАЗ-а Грозненски специализированни автоцентра директор Ш. А. Демаев. Вехктохкамах балийта йиш яц заказагІа автобусаш кхувлача предприятей, организацей кулгалхой а.

Къаьстта ала доагІа Нохч-ГІалгІай автотранспортни управлене контрольно-ревизионни служебах лаьца (начальник В. И. Скоров). Цу служба болхлоша хІаьта уж кІезига бац, боаттІача бесса тІахьожам лоаттабац транспорта балха. Дукха моттигаш хул финансови бокъонаш телхаеча водителашта хайра бехк ца беш.

Хаттар отт:

— Ниькъ маца бехкарба пачхаьалкхен транспорт шоай доалахьа йолаш санна лелаечарна, кассе дІадала доагІар киса дехкачарна?

Цун жоп дала доагІа Нохч-ГІалгІай транспортни управлене кулгалхоша.

Рейдови бригада:
І. АБАДИЕВ,
ГАИ инспектор.
Н. АВТОРХАНОВ,
Автоколонна-1572 транспорт лелара кхерамлен инженер.
Ш. КАГИРОВ,
«Комсомольское племя» яхача газета болхло.
Б. КОСТОЕВ,
тха спец корр.

КХАЛСАГИ КЪАХЬЕГАМИ: ДИКАГІЙОЛА ВАРИАНТ ЛАХАР

«Раьза хургдарий шо, нагахьа санна маро дезал мел эшачунца Іазапбеш хилча, болх ца бе а шоай декхар духььал берашта кхетам бацар цІа леладари лерхІа а?» — ииштта дар 12 йоккхача городерча тайп-тайпарча социально - профессиональни группаех болча а образовательни боарам цхьатарра боацача а кхалнахага социологически исследоване даьча хаттарех цаІ. «Хургдацар», — аьнна жоп делар хаттараш даьрех 77 процент барана.

Цхьаннахьа парадоксальни хет цу тайпара йола поишц. Цхьаннена а къайле йолаш хІама мичад, производстве беча балхал совгІа, атта боацача цІагІарча къахьегама доккхагІа (маІача махачул кхоза — кхеза) дола даькъа а кхалнаха тІа латташ хилар. ЛаьрхІа да, из доккха хІама деце а, диъ йор дулаш хьалча, шоферо шиі смена чакхйоаккхаш хьега дезар миссел къахьега дезаш хилар.

ХІаьта а долаш дар минтад аьлча, кхалсаг шиі вахар биъ пен юкъе. духхьал шиі дезала юкъе лоаттаде раьза йоацаш да. Из бехьду статисто а: болх бе могаргдолаш болча кхалнахах 93 процент бараш дешаш е халкъа боахама тайп-тайпарча доакъошка балхаш деш ба. Ииштта, лораштен хьехархоштен юкъе дукха хІама ца эшаш диъ даькъах кхо даькъа — кхалнах, инженерашта юкъе — кхоалагІа даькъа совгІа, агрономашта, зоотехникашта, ветеринари лорашта юкъе — ахаш гарта. Промышленноста доакъошта юкъе эггара «феминизированнегІа» я точни машиностроени радиопромышленности, хІаьта ииштта приборостроении электронни. «Кхалнахьа» лархІа мегаргйолаш я торговлей общественни кхачани сфера, букам. БерригацІ а лаьрхІача из йоккха шифр хул — 56 миллион саг.

Шиі аргІана пачхаьалкхе а бакъахьа хеташ я кхалнаха болх беш хилча. Тахан экономика цар къахьегам боацаш мегаргйолаш яц, кхы деце а, халкъа боахама дукхача доакъошка болхлой низ тоъаш ца хилар бахьан долаш. Кхалсага берий пашен болхлочуни функцеш цхьана таръе торо хилийтара, цу тІа цуи нагрузка сов хала а хургйоацаш, пачхаьалкхенон общественни даим чакхдоах социально-экономически хьаьнехьаре гІулекхаш. Укхаза керттердар да кхалсага по болх беча моттиге цунна эггара дикагІа дола хьалаш хьадари оптимальни къахьегама режим ІалашЪари.

Нормальни балха кІира 41 сахьат да вайцига. Цунца цхьана мехка Конституце лаьрхІа да кагий бераш долча кхалнахьа балха ха тІехьтІехьа лоацъе. Цунца дувзаденна мехка тайп-тайпарча городашка чанийоах производстве кхалнахьа балха ха хьавкъалагІа вІаштІехьяккхарца ювзаенна социальни эксперименташ. Москверча, Таллинерча цхьайолча кхыча городашкарча хІамаш тегача предприятешка администраце барта а йолаш хІара денна беча балха ха цхьаннин сахьата лоацъе йиш я е дизза доацача кІиранагІа болх бе. Калугерча радиоламповни заводе. Омскерча «Электроточприбор» яхача заводе, кхыча предприятешка экспериментахьа хьисапе кхалнаха снольгаьнца балха график оттаьй, къахьегама ди долалуши чакхдоалаши цар мукъа ха хургйолаш. Уж кердадараш, кхетадеш да, чакхдаха атта дац администрацена, амма кхалнах раьза ба.

ХІаьта иоанош балха болча чана школе даха ха йоацача берашта йолча учреждешна хул цар бераш: 14 миллион бер да 120 эзар кхлен берий бешех ухаш. Хоаш долчча, тайпара, даси наьаси бер иеле е берий беша леладарга дІадодачох цІелагІа даькъа лу.

Дукха хІамаш ду кхалсага цІагІара гІулакхаш де гІо дара а. Цун дезарех цхьадола даькъа бытовой гІулакхаш деча предприятешен (уж я мехка 270 эзар) общественни кхачен предприятешен (300 эзар) шоашта дІатІаийду. Дукхача заводашка, фабрикашка болх беш я кулинаре магазинаш, продукташта заказаш ду столаш, химчистка пункташ, ательеш. Шеко йоацаш да, цу берригача гІулакхаша гІо ду цІагІара дезараш дара кхалнаха йоаю ха а хьега къа а дикка кІезигде. Амма быте къахьегача кхалнаха тІалатта гІулакхаш делга аттача даьккхара кхы а дукха проблемаш къестае езарг.

Цудухьа дукха ха йоацаш нахала яьккхача парте XXVI съезда йолча «1981 — 1985 шерашка а 1990 шерага кхаччалца а СССР экономически социальни дегІайоалаяра кертера достамаш» яхача КПСС ЦК проекта тІа чІоагІа теркам тІабахийтаб болх беш болча кхалнахьа къахьегама а быта а хьалаш тоадара. ЦхьайтталагІча пятилетке шераьергья ханах хьакъалагІа пайда эцара торонаш, чакхдоахаргда кхалнаха цІагІа хьете къа аттача даккхара тІадерзадаль эффективни гІулакхаш, шераьергья бытовой гІулакхаш ду система. Плана тІа лаьрхІа да 2.5 миллион нал кІезигагІа моттигаш хургйоаца деша даха ха йоацача берий мерза учреждениеш хьаъе.

1981 шу лоладелча дензз болх беш болча кхалнаха цхьадолча даькъе алапеш а луш отпускаш тергья шу даллаца йолчи хана берага [redacted].

Елена ПЕРЧЁНОК,
АПН корреспондент.

№ 3 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

Кепа теха араьннай КПСС Нохч-ГІалгІай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнот» яхача журнала аргІанера, кхоалагІа номер.

«Парте планаш — халкъа планаш» яхача рубрикана кІал кепа техай «1981 шера республика халкъа боахам» яха НГІАССР Госплана председателя Е. В. Брынсина статья.

Номер тІа я КПСС XXVI съезда делегатах, «Красный молот» яхача завода электросварщиках С. З. Умалатовах язъяь зарисовка.

«Агитаце практика» яхача рубрикана кІал журнала тІа кепа тох «Каззлектромонтаж» яхача треста Грозненски монтажни управлене бригадира В. Цыганнова «Аз мишта ю беседаш» яхен 1 Мая цІерагІча колхоза шурий-товарни ферма бригадира агитатора Ш. Джамалдаевай «Нагахьа санна хІаранеца къамаьл дича» яхен корреспонденцеш.

«Юрта культура» — яхаш я М. Д. Мидлиноцикова цІерагІча Грозненски мехкдаьтта институте философен Іилман коммунизман кафедра воккхагІволча преподавателя статья. Цу тІа авторо ма дарре дувц республика юрташка беча культура балхах.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

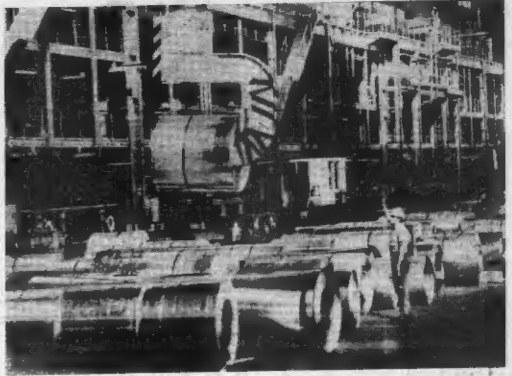

ГДР. СССР-ея ГДР-ея специалисташа айхха цхьана гІулакхаш а леладеш хьалхьалй городе Франкфурт-на-Одере металлургически комбинат. Предприяти производство стабильни хиларцеи продуцни тІехдика хиларцеи белгалйоалаш я. Цун продукци социалистически мехкашна экспортагІа дІаухийт.

СУРТА ТІА: комбината цхьан цехе.

АДН—ТАСС сурт.

ВАЙ ДОТТАГІИЙ ОПЫТ

БРАТИСЛАВСКИ ЭКСПЕРИМЕНТ

1980 шера аьхкий Братислава дукхача улицаш тІа яьлар «Кнiга гулду» аьнна доккхийча влапаниц йоазош а даь йола басарашца къоагаль контейнераш. Цунца цхьана, шоалагІа хинна бийдал дІачуийю пункташ чухинначa тиша, шоай ха яьикха даьнача цІеной меттаурагІьяхар хІаппарча ханара дика тоаль эданеш е йоккха йоаца вагончикаш дІаэттар. Укхаза да приемщика болх лерттІа дІабехара мел эшар — канцелири, душ, санузел. ХІаьта хІамаш дІачуийеча пункта юкхе латт бахача наха хьаккхуьа тиша кьахат, пахашкаш, тиша аьшк дІаувттаду цІеча бесара контейнераш. Контейнер хьалъюззашехьа, из дІаийга машин йоагІа, цо шоалагІа хинначоа бийдала сортировка ечен чакхьоахачен заводе дІаьхьу из.

Бахьан доацаш дац шоалагІа хинача бийдала Чехословаке чІоагІа теркам тІабохийташ хилар. Оахкаш йоахе Іалама ресурсаш кІезига ма йий цу мехка. Арара хьаІахахьа деза мехкдаьтта, газ, тайп-тайпара дола руда, серь, боамби. ХІаьта шоалагІа хулча бийдалах пайда ийбаро, практико хьахьокхача тайпара, хоалуш бола экономически пайда лу мехка. Цудухьа Чехословаке Коммунистически парте XV съезда рекомендаци яьй: «Бийдалахи дерригача тайпаех йолча материалех юхеюсача хІамаехи пайда ийбелга цахаддаш тоаде» аьнна.

— 1980 шера духхьал итт бетта ийцай Словацки Социалистически Республике бахача нахагара 200 эзар тонн шоалагІа хинна бийдал, — дувц «Сберны суровин» яхача шоалагІа хула бийдал гулъеча братиславски предприяте директора К. Тихе. — ХІара денна чекхьяхара дІачутел тха шоалагІа хинна бийдал хьачуийеча пункташа цхьа миллиони ах миллиони крона (башха совгІа эшашагІа доацаш 150 эзар сом) маьхьа мукулатура, тиша аьшк, книга.

Оаха лаьрхІача гучадьинад, тиша кьахат чакхданкхара чотагІа республике 193318 кубически метр дахча кходаь хилар. Из башха кІезига в дац, нагахьа санна тха хьун ресурсаш кІезига хилар а дахчанна импорт е езаш тхо хилар а теркалдича. Цу итт бетта гульлъяр 10720 тонн кнага Іоакъингаш. Гулъьча пластмассаи тишача аьшкеи отходаша кхоаьла халкъа боахама 7400 тонн мехкдаьттеи 397304 тонн аьшка рудан.

— МалагІа бахьан да экономисташ боахамий култалхойи тІехьхьарча шерашка шоалагІа хиинача бийдала чІоагІа теркам тІаахийта балар?

— Бийдала а энерге а маьхаш дикка лоха хиинача дІаяхача итташ шераш чулоацача хана массанена хеталуш дар оаха бу болх башха лоархІаме а бац аьнна, — йоах К. Тихе. — Мехка экономике периферийни моттиг хьежайора шоалагІа хиннача бийдала. Мукхдиа аьшк, тиша Іажагіденна кьахат, ийттІа пахашкаш — из дерриге а тарлуш доацаш санна хеталора хІанзарча ханара экономика дегІаахарца, производства кердача технологеца. Амма кховзткъе иттлагІча шерашка дунеи рынке бийдала керттерча тайпаі маьхаш лакхделча бийдал кхоира, цунах дикагІа пайда эцара, резерваш лехара новкъа даьлча хувцаделар шоалагІара бийдал гулъеча предприятей гІулакхаш а цар лоархІам а.

Боккхача лоархІаме хилар юхейнсача хІамашта обработка яра механизаци яр а. Уж тиша хІамаш дІаийеча пункте дІахкаьчачул тІехьагІа, сага кулг практически дІахкетац царех.

— Кнага Іокъиигаш, стандартни йоаца шушаш, пузырекаш гулъярах латт «Сберны суровина» кердача эксперимента мэІаи: Дувца лургдери хьога цу хьакьсхьа?

— Чехословаке книгаш деча промышленностага шершера кхоач шоалагІара бийдал гулъеча предприятешкара 35 эзар тонн Іоакъингаш. Новкъадале а, из дац эшачох ах а. Статистически даннегІа, мехка вахача хІара саго шер-шера кхувс нуьхаш чутувсача аьшка, чу дукха совгІа-эшашегІа хургйоацаш 10 килограмм шийна кхы эшаш йоаца шушаши пузырекаши. Из да 37 миллион крон мах бола 154 эзар тонн кнага Іоакъингаш кхелаж тІа дІаккхуе яхийта. Нувхашта юкъера шушаши пузырекаша хьахарна хало хургда. Цудухьа кхо бІаьи кховзткъен итт эзар сагал совгІа нах бахача городе Братиславе оаха эксперимент йолаьй, цунна де лерхІар да города бахархой из лоархІаме экономически декхар къоастадара юкъезар. Районашка оттаьяр вІаши юкхе шишца лаьрххІа йола контейнераш. ЦаІ кІай кнага чутувсеи, вож-бос боччоан. ХІанзарчоа дІаоттаь яьина контейнер 1242 я, амма 1981 шу декъалуш ук хургья яккъ эзар гаргта. Эксперимент дика лел. Кховчам ба, тха предприяте специальнаш контейнераш латтача дІахкьачав уж массаза а кхаъ хул аьлча. Из да оаха дІаоладаь гІулакх наха кхета а даьд хьал а лоац яхилга.

...Дукха ха йоацаш, Братиславерча книжкаш дохначa цхьан тиша чу соца дайра школьникашта арахийца «Тхо долх шоалагІа йола бийдал гулъе...» яхаш дола стихай хоза книжка. Башха тамаш йолаш хІама я дац из. Амма дукха моттигаш ма нийслой керттерча даькъе макулатура е тиша аьшк лоаттадераш школьникаш болаш а.

Олег СПИРИН,
АПН соб. корреспондент.

Іилман техникан горизонташ

ЮРТБОАХАМА ІИЛМА НИЙСА ХИЛА ДЕЗА

В. И. Ленина цІерагІара Ерригсоюзна юртбоахама Іилмай академе (ВАСХНИЛ) я Москве централь ии учреждениеш совгІа массеи региональни отделенаш, царна юкъе я Белоруссена, Литвана, Латвена, Эстонена лаьрхІа балхаш ду Малхбузе яр а. АПН корреспондентаца Старосельский Леонидаца къамаьл деш Іилманхоша деча балхий керттерча достамех дувц ВАСХНИЛ Малхбузен отделене академика — секретара Социалистически Къахьегама Турпала Кулаковская Тамарос.

— ХІанзара юртбоахама Іилма — нийса Іилма хилара новкъа даьннад. Нагахьа санна хьалха селекциони а дукхача кхыча тайпаі а тохкаяа балхий кІийле, дукхагІча даькъе, опыт, интуици хиннале, хІанз тхо гІерт лостам бола селенци е, ниттa дича нийса хургдий а хьожаш почва структурена юкъегІорта. ХІаьта цу гІулакха дувцилга а йоацаш теркалъе еза дукха даим хувцалуш йола фактораш — климатически, почвенни, ииттa дІахо. Цу тІа а царех дукхаярани хьахина башха дукха ха а яц, масала, почвенен баьцовгІаштен воздействи яра агротехнически методашта юкъе. Сато хьункъем лакхбара еча воздействие средствай дукхал лакху, ма дарра аьлча, геометрически прогрессе. Юрта боахаме йолаш а е хила йиш йолаш а яц стандартни рецепташ, цудухьа вай денхарийла да хьувкъам шоаех латтача хувцалуча факторех йолча информаце аласмдувлаш латтача тоатолах лоархІаде. Эттара хІанзарча ханара йола электронно-вычислительни техника ца хилча из хІама дулургдац.

Дерригача юртбоахама Іилма а, къоасттадаь аьлча, тха регионa Іилманхой балха а кертерча лостамех цаІ — ЭВМ-ца дукхача тайпаехи параметрий учет леладри хІанз ухх сахьате юрта боахаме латташ йолча процессашта моделировани ярий. Ииттa, Латвийски хьайбаш леладара Іилма-тохкама институте лаьрхІай племенной хьайбай ерригa параметраш, цо торо хулийт племеннойа селекционни балха программа оттае. Регионa ерригача республикашка дика дІаоттаьй почвенни ресурсай учет, хІара пхиъ - ворхІ шу массаз доал керттерча химически хьокхамашта фиксаци а еш практически лаьтта ерригача участкай карташ уттаду. Уж ерригa даннеш а ииттa агрохимически службана рекомендацеш телача ЭВМ чу йолх. Компьютер жоп дала кийча я. малагІа почва хила еза моллагІча регионе дІаюш йолча културана, малагІа удобренеш яхна еза лаьтта почва ииттa хилийтара яхача хаттарашта. Агрохимикашка кхоач яла езача удобрений бустама хьакъехьара хаьдла йола рекомендацеш.

Тха регионa хьалашка юртбоахама культурай хьувкъам лакхбара массадолча хІамал а лоархІамегІа да дІайийна хІама дикагІа тІаргйолаш а хьувкъаргйолаш а лаьтта тоадар. Практически тха долаш мичад Іалама Іаьржа лаьтташ, тха почваш дукхагІа даькъе мелиораци е езаш дерново-йоль йоаллаш а йеза лоабат боаллаш а я. ЦхьайтталагІча пятилетке дикка сихде лаьрхІад оаха еза почваш тоаяра тІадерзаьь балхаш. Масала, ерrья тІоадал чусоцаеш йола вертикальни дренаж.

Къаьстта лоархІаме хет тхона почвана культуртехнически воздействи яр оалаш дола гІулакх. Геологически исторе чулоацача хана кхозза Іалаьмате йоккха дерригa хІами гІорадеш йола шелал енай тха лаьтташта Скандинавски ахгІайрен тІара, из бахьаь долаш да тха почвенни карташ сов къоарза а хІамаш дІае мегаргдолча лаьттай участкаш техниках пайда эцара новкъа долча тайпара кагий а хилар. Культуртехнически балхаша Іалашду ландшафташ хувцалулга, хІамаш дІаюв майдаш шераьр, цунга хьежжа лакхъю юртбоахама продукце производства рентабельность.

Тохкамий кхы цхьаькха лоархІаме лостам бІаьцовгІай селекци. Тха я болх беш кхоъ йоккха селекционни центр: алатийи ялтабовни культурашта яр Белоруссе, дукхача шерашка тІаювлача баьцаштен кхыча доакъара культураштен яр Литве, коартолашта яр Белоруссе. ИттлагІча пятилетка шерашка ерригача регионе хьадаьд лакхе цІераш яьхача культурай дика хьувкъаш дола 26 сорт, районировани яьй бархІ кена. Царна юкъе да гектара тІара 70 — 80 центнер чуйита езаш дола маьккеи кІиеи, 22 центнерага кхоачаш хьувкъам хила беза гречиха, потенциально гектара тІара 700 центнер яла еза коартолай ерташ (хІана ухх сахьате чубахьаш бола хьувкъам 30 — 40 процент йоагІча ба).

Кхыча лоархІамеча лостамашта юкъе цІи яккха йиш йолаш я хьайбаш леладеча еш йола селекционнированни агропромышленни комплексий балха экономически обоснована а оптимизаци а яри. Уж балхаш сихха дергда цхьайтталагІча пятилетке а.

Тха регионa юрта боахама Іилма учреждешашa хІара шера кхоачашду 300 гІемах дола балхаш. ТІехьарча ихе шера уж чуйоалаяро юкъера лаьрхІача шера ения экономически эффект 145 миллион сома маьха я. Духхьал 1970 шера хьанийца ВАСХНИЛ Малхбузен отделене балхахоша 138 авторски тешал. Регионa ерригa учреждениеш хьанийцача юртбоахама Іилмана яьча вложеней эффективность хІара дІадахитача сома 5,6 сом гаргта долаш я. Цхьайолча институташка дукха лакхагІа я из цифра: ииттa, Латверча хьайбаш леладара НИИ 14 сомага кхоач, Белорусски коартолаш лелаяра институте — 10 сом. Оаха лархІ юртбоахама Іилмо юхалур цхьайтталагІча пятилетке дикка лакхде.

(АПН).

МОСКВА. «Эгейски ферда гречески гlайрений къаьнара искусство» — иштта цlи йолаш я А. С. Пушкина цlерагlча изобразительни искусствай Паччахьалкхен музее хьайилла выставка. Греце 14 музейра, цу даькъе дерригача дуьнен тlа йоззаш йолча Афински Къаман музейра яраш а йолаш йолча экспонаташа торо хулийт къаьнара гречески искусство а бlарчча культура а эгтара чlоагlагlа дегlаена хинна ха йоззийта.

Выставке хьахьокхаргьа Фере гlайрен тlара кораль йоззош тlа дола вазаш, Родос, Фере, Парос яхача гlайренаш тlара геометрически стилагlа йоззош дах сосудаш. Наьха теркам тlаозаш да архаически скульптура памятникаш, царна юкъе цlи хеза йола Которлош даьла — Делоса гlайрен тlарча Ника статуя а я.

СУРТА ТlА: выставке баьхнараш экспонаташка хьожаш ба.

А. СТУЖИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ПАРТЕ СЪЕЗДАШТА ХЕТАЯЬЧА МАРКАЕХ

Вай паччахьалкхен филателистически историчухь къаьстта лоархlаме моттиг дlалоцаш я партийни съездашта хетаьль почтови маркаш, художествении конверташ.

РСДРП эгтара хьалхарча съезда хетаь конверташ арахийнай 1958-чей 1967-чен шерашка. КПСС XXV съезд хилале хьалхха арабаьлар РСДРП I-гlча съезда Минскерча цlен-музея сурт тlадола конверт. Цу тlа да художника В. Шаткина дилла исторически съезд хиннача цlен сурт

Дуьнен халкъашта юкъерча болхлой болама историчухь боккха лоархlам болаш хинний парте шоллагlа съезд. Дина хьахьекха я из филателе. 1953 шера II-ча съезда юбилейна хетаь почтови маркаш арахийнай. Иштта из съезд бегlальыкхай 1963-чей 1973-чей шерашка а.

СССР-е а кхыча мехкашка а арахийцача почтови маркаштей конверташтей юкъе дукха п вай парте кхыча съездех дувцаш йола санъердаме филателистически материалаш. Иштта Чехословаке почтови ведомства РСДРП Пражски конференцина хетаь почтови маркаш арахийнай.

1970 шера В. И Ленин ва: 100 шу дизара хетаь арахийцай эlамигача листех йолча маркай юбилейни сереш. Цар тlа хьахьекха да партийни съездий документаш, уж съездаш хинна цlенош.

ВКП(б) XVII-чей XVIII-чей съездашка почтови документаш лаьрхlача штемпелашца дlайоаеш хиннай. Уж штемпелаш хlанз теттара кlезига юхейнсай.

КПСС XX съезд хинначул тlехьагlа вай мехка хан-ханнахьа араювл съездашта хетаь маркаш. Почтови маркаш тlа хьахьонх вай парти вlашагlъелла В. И. Ленин, хlаьта иштта вай Даьхен цlи хеза дола доккхий гlирсаш, космически ракеташ, Лаьттан искусственни спутникаш. Къаьстта дукха партийни съездашта хетаь филателистически материалаш арахийцай тlеххьарча хана. Почтови маркаш хийна ца lеш арахец иштта маркаш тlайоахкe художествении конверташ, почтови карточкаш, маркаш дlайоаю лаьрхlа штемпелаш.

Парте XXV съезда хетаь, маркай коллекцена юкъе лоархlаме моттиг дlалоцаш йола, дукха почтови сувенираш кхаьчай филателисташка.

Укх деношка вай республике кхаьчай хургйолча КПСС XXVI съезда хетаь почтови миниатюраш. Царех цаl — съезда делегата значок, цуй аьрдехьа Московски Кремла Спасски башне лепаш бола седкъа, Коммунистически парте хьалхленца социализм хьалъеча дахьа толамаш гойташ йола промышлено-гlишлон пейзаж тlайолаш я (сурта тlа). Шоллагlчу тlа гуш я съездий Кремлевски Дворец, Московски Кремла Троицки башня Хьалхашкахьа да В. И. Ленина берельефни портрет.

П. МИНАЕВ.

ГОРОДИ ЦУН ПРОБЛЕМАШИ

ХУДОЖНИКА МАСТЕРСКИ — ГОРОД

Къаьнарча Ригай улицаш дуккхача даькъе юкъерча бlаьшерий кварталашта тара я. Укказа, пристанешта юхе, тlох складаши амбараши хьалъьпй, хана дукхьала отта мега купецийн ремесленникийн цlенош хьалдаьд. Уж здаеш латташ кхы а дукха ха яьнкха мегар, амма дуьен шоллагlа тlом хиннача хана Ригай дукха исторически памятникаш, города кердача даькъа тlара дукха цlенош дохадир. Дохадаь хинна цlенош дlадаьхир, уж хиннача яьсса - яьсача моттигашка тlехьагlа майдаши скверааши хьайир. Ухаур бlаргагуш дар ца дохадеш дисача цlеной лакха пенаш, мел хоза царна штукатурка йой а товш дапар уж.

Реклама а яь пайда эца хьежар цу пенех, бакъду, рекламни щиташа цхьайолча хана ший тайпара конфигурацш йолча пений цхьа дакъа мара дlазацапар. Хьашт довцаш дах санкатарс къайладикха а ца lеш, хьалха дlаяхача заманитен архитектурни стилаштен юкъе тlий туллаьргдолча ший мастерга хьежиш яр Рига. Из хилар 25 шу даьнна художник-дизайнер Янис Спалвиньш.

Художествай Латвийски академи чакхъяьккхачул тlехьагlа Янеса болх баьб Рига исторе а немаш лелара а Музее оформитель а волаш. Из музей улл къаьначарча города юкхъе, туристаш дукха тlалиттача йоазаш йолча Домски собора гаьна йоаццаш. Укказа дисача архитектура памятникаша къаьнача Ригах бокъонни йола исторически заповедник яьй. Хlаьта а укказа а бlаргагу дlаяьхачи заавей лераш, архитектурни ансамблей бlарчча хилар дукххача моттигашка толхадаьд.

Архивни материалаш а къаьнара гравюраш а тахна а техка. Спалвиньша лаьрхlар визуальни дизайна гlоьна къаьнарча Ригай атмосфера юхаметтаоттае. Художник дlахайра эскизаш оттае, тlатеllа ах шера болх баьчул тlехьагlа Рига улицаши майдаши тоаяра йола набросааш чуйоахка папка а нйца горсовете вахар из. Цунна хетар ший идел бехьанце къуса ма дезаргдий аьнна, бакъда, укказа цу сахьате мах бир цуй предложение. Спалвиньша сурташ здавей певашта дохкартдолаш специалистий бригада вlашагlъеллар.

Хlана уж сурташ городе дукха да. Къаьстта эффектни да уж канало — хьалха хиннача оборонительни опалша —города го боаккхача районе. Ший тайпара визитни карточка а хинна дlаоттай Вальню яхача улица тlа барочни аркай хьисапе йола живописни композици. Цо укказа венар юкъерча бlаьшеренашка хиннача Рига кварталий атмосфере кхоачаву. Роспись товш я къаьнача зданей ирача тховнашца а, таьнкара бlаргагуча соборий шпилашца а. Рижаеш раьза боацаш дукха ха лькхар города юкъе. Блаумаш яхача улица саьнгга латтача хоза боацача бонкхача пено, томахьарча баьппарча баьца а товш бацар из. Спалвиньша урагlа долча аргlера стилизованни зиэаш декхар цу тlа художника, нар ерригача квартала малхи сердали елар.

Янис Спалвиньша эксперименташ зданей пенаш тlа яь lаш. Новатора бакъахьа хет, масала, Рига цхьадолча довкъой тротуарийн нанкъйн участкашка тайп-тайпара басараш хьекхача.

— Хlинз санна дукха пах лелача белттала бос бола указателаш хила еза. — йоах художника. Масала, баьппара прамоугольник — троллейбус стаца моттиг, lажагlа — такси латта моттиг, хlаьта улица йоаххала бодача сийнача оасо водителе дlалайтаргда укх метте гlолла къаьстта дукха гlаш нах лелилга... Тайп-тайпара бесаш эш говох сийрдаккхара, къаьстта а морхаш йолча дийнахьа, хlаьта уж Прибалтике дукха а хул.

Къаьта дола басараш — Спалвиньша дуккхача идеий ларз Промышленни выставкана лаьрхlа югlан экспозици цо нийчйой. «Паруса» яхача ший композиципе тlа болх бой е кхоначa художникий традиционни долча цlейна лаьрхlа декорацн еш из вале — массанахьа а из цун почерк, цун сийрда кисть.

Спалвиньша мастерски — ерригга а Рига. Тахан лархlа а воагlаш эгтара дикагlа волча художникех цаl лоархl на городе.

Ян ТИХОНОВ,
АПН корр.

ДЕКХАР ДОВЗАШ БУ БОЛХ

КПСС XXVI съезда дахьа ма доагlара накъадахара хьинаре агитационно-массови болх лелабу Наьсарен районни библиотека балхахоша. Библиотеке я библиобус. Цунца районе гlолла дlа-кхьа лелаш съезда оттая КПСС ЦК проект наха дlайовзийташ. КПСС аргlанарча съезда сийна толамаш дахара къахьегамхой тlахьехаш чlоагlа пропаганда ю библиотекарйша. Уж хул промышленни предприятешка, дешара заведенешка, совхозий болхлой болча. Цига шоашта дайначох, гучадьнначох льыце «Молнеш», «Кхьъетама листокаш» арахец, вай мехка чурча а дlазол арахьарча а хьалах льыце беседаш ю, деша книжкаш, газеташ, журналаш лу. Миччахьа бахача моттиге книжкаш дезарий деша хьаштдола книжкаш къовстаду. тlехьагlа нига юхаболхьча хана уж книжкаш дlаьху, хьмдола цар хьашташ кхоачашду.

Книжкаш дешаращца, шоай балхахошца цхьана кийчъяьй «Съездагара съездага», «Сийлаьльча дагалоацамж керда гlа» яха тематически выставкаш. Тlехьарча выставках льыца ерригача ший белгалонашца яьнха йола план оттаьь книжкаш дешархошна дlаеннай, «Партийни съезда — даха ма доагlара накъа гlо» яха беседа яьй, чакхъяьхай кхыйола мероприятеш. Укх шера библиотека бе безача агитационно-массови балха план оттаьй. Цига дувцаргда В. И. Ленина вахарах гlулакхех, Коммунистически парте кхоачашдеча доккхийча декхарех. Цу плана чуйоагlа е мероприятеш: «Ленина вай заман къовсамий проблемаш», «КПСС — советски общества эгтаре боккхагlа бола низ», «Коммунизмага бодача наькъа тlа — дегlаена социализм йрагlаш йола этап», «КПСС арахьара политика — машарен халкъий кхерамале лоаярен политика». Иштта оттаьй тайп-тайпарча беседай, кхыйолча мероприятей плаваш а. Лоацца аьлча, партийни съезда сийленца накъаболхаш ба Наьсарен районни библиотека балхахой.

К. МАРЗИЕВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

КХО ПРИЗЕР

Башкирски АССР-ча Ишимбай яхача городе чакхъяьннай кагийча наха юкъе ший лоlамегlа долча цlалтохаргагlа латара «Урожай» яхача ДСО Центральни Совета хьалхе яккхара яхьаш. Нохч - Гlалгlайчен юртахкарча борецех цига дийхе лоацаш ворхl спортсмен вар. Дика аьттув баьлар укказа вай республика нахь виkала. Иштта, 62 килограмм дозал долча борецашта юкъе Муртазалиев Сейт-Хьусена чемпиона цlи яьккар. 57 килограмм дозал долча Асхабов Хьусена — шоллагlа приз, 74 килограмм дозал долча атлеташта юкъе къовсаненнача Химзатханов Сейт-Хьусенах бронзови призер хилар.

Уж кхоккхе даьъа лоацаш хургва февраль бутт боаш городе Чимкенте юрташкарча спорсменашта чакхйоаккхаргйолча СССР хьалхле яккхара яхье.

Цу яхье вай борецаш кийчбаьб тренераша, СССР спорта мастерашa Магомедов Асадуласи Ильясов Алхазурен.

А. БЕК.

САЛОlАЧА ДЕНОШКА ХУРГДА

14 февраль

В. И. Ленина цlерагlа культура Дворец. 10.00. Халхара зал. «Живарий, кагий нах!» яха военизированни конкурс. 19.00. Кагирхошта лаьрхlа йола дискотека.

Н. К. Крупская цlерагlа культура Дворец. 13.00. Болх беш я халкъа университет «Хозатуй дуьнен тlа».

Пролетбата цlерагlа культура Цlа. 14.00. Болх беш я «Къона юрист» яха берий клуб. 17.00. Болх беш я агитцентр. 18.00. Болх беш я «Оригинал» яха дисколуб.

«Оргтехника» культура Цlа. 10.00. Болх беш я «Говза кулгаш» яха кружок. Бераша моллагlа хlама яра, хозагlа сурт диллара Советски Эскарен Тlема-Форда Флотен денна хетаь берий конкурс. 14.00. Болх беш я «Озорница» яха берий халхара коллектив.

Химикий культура Дворец. 12.00. Химикий культура Двореца художественни самодеятельноста хьажар.

15 февраль

В. И. Ленина цlерагlа культура Дворец. 18.00. В. И. Ленина цlерагlча культура Двореца художественни самодеятельноста хьажар. 19.00. Кагирхошта лаьрхlа йола дискотека.

Н. К. Крупская цlерагlа культура Дворец. 6.00. Октябрьски района халкъа судахой хоржамаш. 11.00. Художественни самодеятельноста концерт.

Пролетбата цlерагlа культура цlа. 14.00. Болх беш я педагогически знаней университет. 15.00 Болх беш ла «Чебурашка» яха берий кинотеатр. 17.00. Болх беш я агитцентр. 18.00. Болх беш я «Оригинал» яха дисколуб.

ТЕЛЕВИДЕНИ

14 ФЕВРАЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — lуьйранна гимнастика.
9.05 — «АБВГДейка».
9.35 — «Шовна, хай-ноаной!».
10.30 — «Дуьнен халкъий [illegible]».
10.50 — «Дахагlа товараш — дукхагlа».
11.30 — «Художникех дола дуьйцарш». РСФСР заслуженни художник А. Шилов.
11.50 — «Спортлото» 7-гlа тираж.
12.00 — «Из шоана хулургда». Къонача изобретателей конкурс.
12.45 — «Вай адрес — Советски Союз». Города Ленинграда художественни коллективийа даькъа лоацаш йола программа.
13.30 — «Маьлха гlазаш».
14.30 — Кердаларш.
14.45 — Бургаш лоазарча хоккее дуьнен чемпионат. СССР-ан Норвеген сборнаш. Хабаровскера передача.
15.30 — «Бlаргагуцдар — теша хаддар».
16.30 — Мультфильм.
16.50 — Политически обозревателя Ю. А. Летунова беседа.
17.20 — СССР халкъа артистай Е. Образцовай концерт.
18.05 — «Правда» газета политически обозревателя Ю. А. Жукова дуьнен халкъашта юкъерча гlуллакх ду къамаьл.
18.50 — Леся Украинкай цlерагlча Киевски Паччахьалкхен академически театра «Цlен наха» яхача фильма-спектакля премьера. Автор М. Гараев.
21.00 — «Ха».
21.35 — Искусства мастерий концерт.
22.50 — Ког-соалозаш хьаьча спортах бола дуьнен чемпионат. Мала нах. Ослора передача.
23.20 — Кердаларш.

II ПРОГРАММА

8.00 — Документальни фильмий программа.
8.40 — «Цхьана — берт бола доьзал».
9.15 — «Шахматни школа».
9.45 — «Сона» яхача ансамбла концерт (Латвийски ССР).
10.10 — «Телестадион».
10.40 — «Зорий къамаьл».
11.10 — «lуьйранна почта». Музыкальни программа.
11.40 — «Театральни афишана хьалхашка».
12.40 — «Кинопанорама клуб».
13.40 — А. Арбузов. «Город са тоссаш». Е. Вахтангова цlерагlча Паччахьалкхен академически театра фильм-спектакль.
15.55 — «Теремок». Берашта лаьрхlа передача.
16.25 — lилман - популярни фильм.
16.50 — «Нийсархо». «Республика агитпрой съезда хьалхарча [illegible]» (нохчий меттала).
17.05 — Киножурнал.
17.15 — Шун декхара а lомагlкхетарш. Илли хlоза О. Никаевна (гlалгlай меттала).
17.45 — «Могашал» программа [illegible]. Дlахьор — РСФСР заслуженни дор Ю. В. Величкина.
18.30 — Хоккейх йола СССР чемпионат. «Сокол» — «Крылья Советов». Киевера трансляци. Перерыва — «Бийса дахкьаш хийла шун, бераш!».
20.45 — «Белгород». Телевизионни документальни фильм.
21.00 — Литовски ССР камерни оркестра концерт. Дирижер — Литовски ССР халкъа артист С. Сондецкис.
21.40 — «Кхоана дуьнальш». Художественни фильм.

15 ФЕВРАЛЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Зарядке а дlаоттагlа».
9.05 — Концерт.
9.30 — «Гургал бетта сахьат».
10.00 — «Гlуллакх ду Советски Союзаl».
11.00 — «Могашал». lилман-популярни фильм. Спортивни акробатика лаьцца.
11.45 — «lуьйранна почта». Музыкальни программа.
12.15 — lилман - популярни фильм.
12.30 — «Юртара сахьат».
13.30 — Музыкальни киоск.
14.00 — А. Тур. «Бетта соната». М. Н. Ермоловай цlерагlча Московски театра фильм-спектакль.
16.20 — «Американски лаьттан тухх» — телевизионни документальни фильма премьера. Автора дlахьори — В. С. Зорин.
17.20 — Бургаш лоазарча хоккей дуьнен чемпионат. Финляндие сборни — СССР сборни. 2-гlа тайм. Хабаровскера передача.
18.00 — «Дуьнен халкъашта юкъера панорама».
18.45 — Мультфильм.
19.00 — «Шоана, ветеранаш». Музыкальни программа.
20.00 — «Кинопанорама клуб».
21.00 — «Ха».
21.35 — «Сакъердаме кагирхой». Кагирхошта лаьрхlа программа.
22.30 — Ког - соалозаш хьаьча спорта чемпионат. Мала нах. Ослора передача.
23.20 — Кердаларш.

II ПРОГРАММА

8.00 — Документальни фильмий программа.
8.55 — Мотоспортах йола дуьнен чемпионат. Ах финал. В. И. Ленина цlерагlча стадионера передача.
9.30 — «Тхо адрес — Советский Союз».
10.05 — «Хьайбай дуьнен тlа».
11.05 — «Шоана, хай-ноаной!».
11.30 — «[illegible]». «Зоги морхи». Мультфильм.
13.00 — Хоккей йола СССР чемпионат ЦСКА — СКА (Ленинград).
13.15 — «Кегало вакхараш». Тlема наавъостий клуб. Ленинграда обороне доакъашхой вlашагlкхетар.
14.45 — «Тени исчезают в полдень». Телевизионни дукхачи серий художественни фильма 3 сери. «Къаьна ираз».
18.00 — Биатлонах йола дуьнен чемпионат. Эстафета. Финляндера передача.
19.00 — Телевизионни документальни фильм.
19.30 — «Дlа-юха лелача — ахьрамзе».
20.00 — «Бийса дахкьаш хийла шун, бераш!».
20.15 — Мотоспортах йола дуьнен чемпионат. Ах финал.
20.50 — Чешски филармоне симфонически оркестра концерт. Дирижер ЧССР халкъа артист В. Нейман.
21.40 — «Ширача вахара драма». Художественни фильм.

РАДИО

14 ФЕВРАЛЬ

6.40 — «Техника [illegible]» (нохчий меттала).
6.55 — Хоамаш.
7.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.25 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Къона». Радиовыпуск (эрсий меттала).
10.15 — «Зlок». Сатирически журнала (нохчий меттала).
10.35 — Хоамаш.
11.00 — Концерт (эрсий меттала).
11.40 — Дуьй КПСС XXVI съезда делегатех лаьцца, «Райкома секретарь». Очерк (гlалгlай меттала).
12.30 — «Театр микрофона хьалхашка» (эрсий меттала).
16.00 — «Кавказа lуйре». Радиожурнал (эрсий меттала).
18.29 — «Самодеятельни хелхарахой, йовлдархой» (гlалгlай меттала).

15 ФЕВРАЛЬ

7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.25 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Хоамаш.
8.25 — «Шовна дукха бета нуьмаш» (эрсий меттала).
11.15 — «Кlиранден музыкальни программа» (эрсий меттала).
13.00 — «Цхьоагlа йолча донне» (нохчий меттала).
13.20 — Цхьайттагlча пятилеткан старте, «Дегlаахара довзонаш» (гlалгlай меттала).
13.35 — «Юрт: гlуллакхаш проблемаш» (гlалгlай меттала).
13.50 — «Дета дlаlкица» (гlалгlай меттала).
15.15 — «Шум магнитофона ловрхlа» (нохчий меттала).
16.00 — «Къона тlехье» (нохчий меттала).
16.30 — «Денмрзой глобус». Радиовыпуск (эрсий меттала).
18.00 — «Цlе сийлаш» (гlалгlай меттала).
18.30 — «Ахарешта деттагlал долчарна». Концерт (нохчий меттала).

ХОАТТАМ

Тахан республике гlоллен Грозней хувпалуш морхаш а йолаш, цхьайолча моттигашка йоачан а йолаш. lуйрийна дохк доаллаш, малхбоалехьара секунде 0—5 метр чlоагlа мух а хьекхаш хилен фегара температура республике 1—6 Грозне 3—5 градус йовхаш йолаш хилен тарлу.

Кхоаней ломмен морхаш а йолаш, лаьгlо лоа а делхаш, дохк а доаллаш, малхбузехьара секунде 7—12 метр чlоагlа мух а хьекхаш хилен фегара температура бийсана 5—10 градус шелали, дийнахьа 1—6 градус йовхали йолаш хилен тарлу.

Метеостанци.

ДИЙЛЛА ПИСЬМО

НАЬСАРЕН РАЙОНА КЕРТТЕРЧА ЛОРАГА М. КОТИЕВГА

Хье сох хьа мел кхийттача хана дувцаш хулар хьо районни больница болх lайхи дика тоабаьб, цамогаш болча наха дика гlулакх ду яхаш а. Нох из лэдича бакъахьа хеташ а. Хlанз-хlана яхаш цу больнице ваха вlаштlехьа ца доалдаш лелар со. Бакъда, цlаьхха цамогаш а хинна цига lовижа везаш нийсвелар. Из хиннадецаре, хотаргахьа, шун больница а йовзаргьицар сона йолча тайпара, цамогаш болча наькъа хьашташ ояш мишта кхоачашду а ца ха мегар.

Больнице болаш ба шоай болх бовзаш а безеш а, наьха унахцlено тоаяра, лораяра боньонца бола хахьой хинна дlаэтта латта лораш, кхыбола болхлой. Цар кхоачашдер-м шоай декхар да, цудухьа, из дика хlама дале а, доккхал де дезаш я дац. хlара саг декхарийла ва ший болх цийна а салоlам хургболаш, наха а пайда лургболаш бе.

lа яьхахча бесса дика тоабаьбац lа больница болх, Мовли. Теша хала долаш дукха кхоачамбоацараш да цига. Хезадий хьона больнице латтача холодильникко ду тата? Фу сатем хургба из тата хьахозаш бадача унахой, царна юкъе, lальмате хала бараш а ма нийслой? Аз яьнхача лоацкача хана массехказа нийсделар цига электричество йовш. Мишта тоха беза унахошта маха, фу де деза цу хана операци еш воалача хирурга. Фу хьал хургба цу хана урса кlал уллача унахочунга? Массагlа да уж хьога дола хаттараш!

Телевизорга хьожача хана наха дlайоаккх из холедильник, хlана аьтта по болх беча хана телевизорга хьажа йиш боацандаь. Мел lам огт цул тlехьагlа цунах lоихача хих?..

Уборщицаша, больница кхыча болхлоша унахоех эхь ца хеташ, цар терко ца еш детта цlогlарч хезадий хьона? Боккъалдар аьлча, уборщицаш-м эгтара боккхагlа бола «хьакимаш» ма бий шун больнице. Тlачовха а моллагlа бола сардам баккха а бе хетац церна шоашта хьалхашкарвар воккха саг, йоккха саг, йоl, кlалвиса унахо вале а. Фу хет хьона цунах? Тоабаьлга дий из больница болх? Сох хье ца теше больнице баьдача, са тоха а ца могаш, хайал хьалха больницера дlаихача нахага хоаттаргда lа из. Царех цаl ва хьона, уж дерригa кхоачамбоацараш бlарга а дайна, царна бlарахьежа а ца мега lалальмате ше могаш воацаше а цхьа кlира мара ца доаккхаш больницера дlазаха тlема а къахьегамна а ветеран Имагожев Албаста lа лауддин.

Из дерригa а дицаьь да хьона цхьаькха. Маца, малагlча больнице хила тарлуш да медсестрас цамогаш волча сагага дlа а телаш унахошта молхаш меллелга? Со цига волча хана сона уллар Альдиев Хьусен. Цхьан минута салаlа йиш яцар цун.

— Альдиев, — оалар палата нигlа хьа а йийлле медсестрас Имагожева Зинас. — дlалел е молхаш унахошта. Бий бизое уж молхаш а яхьаш чувоагlар на. Фу аргда lа цунах? Из-м дерригa а дац хьона. Хой хьона, из унахо — Альдиев — больница юхе уллача туберкулезни диспансере а ухаш новокаин кхахьа езаш хиннилга, кхыча гlулакхашка ахийталга? Фу аргда lа цунах а? Хьо е хьа заместитель воагlаш хилча мара уборщицаша, цхьайолча лораша, кхыболча больница болхлоша больнице цlено, дисциплина ца лелаелга хой хьона? Из фуд царна шоай бехктохкам ца бовзилга, унахой йоакхо цар ца елга мара? Фу аргда ва хьога кхы? Сона-м хац, хьай декхар а довзаш, унахой бокъонца йоакхо а еш болх lайха бе а хьай болхлошка байта а беза цо оале. la сога язье яьхача статья когаметта лоархlаргда вай я письмо.

А. САГОВ,
«Сердало» газета корреспондент.

ФЕ ХИЛА

Наькъагlа лелара Правилай 25 пункто водителя мукъа лац менна веха а волаш транспортни средство лалла ха.

Массехк ди хьалхагlа город Назранерча Свобода улицагlа воагlаш хиннача «Жигули» яхача автомобила водитела Я. А. Албогачиева — подстанце диспетчера — дукхьала машинаш ухача наькъа оагlорахьа а нйкха, дукхьала йоагlача М-21 яхача «Волгана» тlатехай машин. Я. А. Албогачиев шеи цуй пассажир М. Ю. Барахоеви чlоагlа лозабаь а болаш больнице бихьаб.

Лораш а хьажийта, техкачул тlехьагlа гучадаьннад, «Жигули» водитель менна веха а волаш машин лехкаш вагlалга.

Хlара кхаьрча дийнахьа комиссе заседани хул Госавтоинспекце, цига дувц менна беха а болаш машинаш лехкаш багlаш лайцарий дешери.

Иштта харцахьара хlамаш леладераша юкъе каст-каста нийслу нохчийчарча гlулакхашка дилача наькъагlа лелара Правилаш кхоачашъяра кхычарна хьоьхам тела безараш. Эгтара тlехьагlа хиннача комиссе заседанешка йийцар Ю. Б. Элибаспа — город Грознерча № 1 йолча телеателье начальника оттаьь хиша материалаш. Менна веха а волаш нохлагlа «Жигули» лехкаш вагlаш лаьцача, пхе шера водительски праваш дlаяьхай цунгара, 50 сома гlод техад. «Автоспецоборудование» яхача завода цеха начальника В. М. Сафоновгара шин шера праваш дlаяьхай. 30 сома гlод техад. Д. Р. Хириев — Ведана района Даргински юкъерча школа директор — шин шера праваех ваьккхав, 30 сома гlод техад. Я. Х. Дедалов — лораш хьожача хана «Грозэнерго» автобаза механик ва ше яхаш вар. хlаьта ГАИ комиссе воагlаш сиа характеристика № 2 йолча школера - интерната яр. Тlаиха хаттар доагlа: юххера а мича болх беш ва ноа. Я. Х. Хадалов — ВАЗ 2103 09-18 ЧИР «Жигули» водитель.

Каст-каста ца нийслой а, нийслуш хул наькъа тlа хатараш хилара бехке менна веха гlашло волаш.

11 февpале Победа проспектагlа машин тlатехай менна веха хиннача гlашлочов Н. В. Шарковна — ЖКУ-1 монтера. Из, кагьльност а йолаш, больнице lовилла.

Укказа терхалде дезаш цхьа хlама да, фуд аьлча, декъел тlехьагlа сахьат даланза хиннад машин тlаххетача хана. вешта аьлча балха ди чакхдала пхи сахьат кхы а диса хиннад. хlаьта Н. В. Шарков цу хана а тlехьа менна хиннав.

Дlадехача кlирагlа (5 февралера 12 февраle кхаччалле) республика наькъашка 14 авари яьй 2 саг ве а кули, 6 сага човвш а еш.

НГlАССР МВД ГАИ.

— Азал, са тlехкар лочкъадир хьо вий?

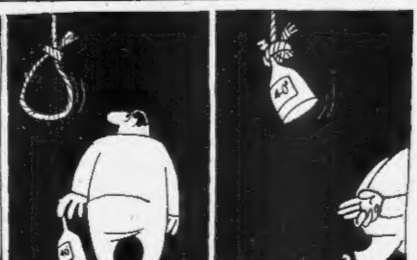

Ца дийчада а...

Х.-Б. ИСРАИЛОВА сурташ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковски ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-08; редактора заместителя — 9-24-03; бехктокхана секретара — 9-24-00; отделий: партийни вахара — 9-24-04; промышленностен транспортен — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; письмой — 9-24-07; корректорски — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-08; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделов: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарен, ереи, шоаттеи деношка

СФ00037. «Грозненский рабочий» издательства типографи; Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 589.